Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…мнай 1921 оной …брин 21-һээ гарана | № 81 (15704) | 1981 оной апрелиин 7, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала һалбари

ЗУУТАН СОЛОТОЙ

…най совхоздо түл абал… …дүүрбэ. Ажахымнай хо… …од элэ үдэрнүүдтэ габ… …й шангаар ажаллажа, …харюусалгатай хаһаяа …а бараг, нёдондонойхи… …эхитэйгээр үнгэргэжэ …на. Һүүлэй мэдээгээр …эхэ хонинһоо 8663 …аган абтаа гэхэ гү, али …эхэ хонин бүридэ 80,5 …абтаһан болоно.

…урбадахи отделениин хо… …додой дүн бүришье һаа …. Тэдэнэр зуун эхэ хо… …бүриһөө 89,3 хурьга …, бүрин бүтэн харуу…

…вхозоймнай хонишод түл абалгадаа эртээнһээ бэлдээ һэн. Хонидойнгоо байрануудые эртэ намар байхада дулаалһан, нажарай сагта эхэ хонидоо зеленкын поли дээрэ адуулжа, һайса таргалуулһан, богони болзорто хонидоо үрэжүүлһэн, түрэлгэдэ хэрэгтэй болохо бүхы юумэнүүдээ саг соонь суглуулһан, отара бүхэндэ хурьгашадые томилһон байна.

Нигэжэ ажалаа ябуулһанлаа байгша ондо түл һайнаар абтаба бшуу. Мүнөө 5 хонишоднай зуутанай зэргэдэ гаранхай. Тусхайлбал, совхозоймнай түрүү хонишод: Нина Валиевна Валиева зуун эхэ хонин бүриһөө 123, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Рэгзэма Намсараевна Рампилова 102, Цыпилма Булатовна Цыденова, Гарабдин Кашапович Кашапов, Дамдинжап Ванданович Ванданов гэгшэд зуун һаа 100 хурьга абаа. Эдэнэй хонидынь хурьгалжа үргэлжэлһөөр.

Ажахымнай хонишод һаяхан үнгэрһэн КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри эршэтэйгээр ажаллажа, абаһан хурьгадаа гарза хороолтогүйгөөр зүлгэ ногоон дээрэ гаргахын түлөө оролдоно.

В. ДУБШАНОВ.
Хэжэнгын районой «50 лет Октября» совхозой парткомой секретарь.

КОММУНИС СУББОТНИГЫЕ УГТУУЛАН

Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикада «улаан субботые» ажалай амжалтаар угтаха, тэрэ үдэр үндэр үрэ дүн туйлаха зорилгоор нилээд ехэ хэмжээ ябуулганууд хэгдэнэ. Шэнэ табан жэлэй даабаринуудые гурба хахад жэл соо бэелүүлхэ тухай үүсхэл гаргаһан энэ фабрикын оёдолшон, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Татьяна Ивановна Сокольникова ингэжэ хөөрэнэ:

— «Улаан субботын» үдэр манай коллектив эрхимээр ажаллаха, энэ үдэр олоһон мүнгэеэ табан жэлэй жасада оруулха гэжэ шиидээ. Бухы оёдолшодой энэ хэрэгтэ эршэтэйгээр хандаха байһанда этигэнэбди.

Коммунис субботнигой үдэр үндэр үрэ дүн туйлахаар бэлэн байһан тухайгаа Татьяна Ивановнатай суг хүдэлдэг нүхэдынь З. И. Балдаева, Г. Ч. Хасаранова, Б. Х. Занова болон бусад мэдүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. И. Сокольникова.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ТҮЛ ОЛООР АБТАНА

…а болон мал ажалай …продуктнуудые ехээр …йлэдбэрилжэ, хүн зониис …хоолой зүйлнүүдээр гүй… …хангадаг болохо гээшэ …шухала зорилго болоно …КПСС-эй XXVI съез… …шиидхэбэринүүд соо …заагданхай.

…эниие бэелүүлхэ хэрэг… …өөһэдынгөө хубитые …а ёһотойбди гэжэ ма… …колхозой гахайшад һайн …. Тиимэһээ тэдэнэр …жэлэй түрүүшын жэл… …дэшэлүүлэгдэһэн социа… …лга абаад, тэрэнээ нэ… …түрэтэйгөөр дүүргэхын …габшагай шангаар хү… …байна.

…оной үнгэрһэн хо… …рада колхозой гахай… …бүхыдөө 850 поршоонхо …гэхэ гү, али нёдондо… …үеынхитэй сасуул… 255 поршоонхо олоор …Жэлэй эхинһээ хой… …гахайн цех хам… …поршоонхо томохон …эхэһээнь һалгаагаад, …түлжүүлжэ, шахахаар гахайн «Южный» комплексдо үгөө юм.

Мүнөө апрель һарадашье фермэдэмнай поршоонхонууд олоор абтажа, гарза хороолтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Манай гахайн фермэдэ олон жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлжэ байһан дүршэл шадабари ехэтэй, үнэн шударгыгаар ажалладаг хүнүүд олон. Жэшээнь, гахайшад Улита Кирилловна Павлова Татьяна Ивановна Наталина, Домна Ефимовна Васильева, Татьяна Ивановна Пыкина гэгшэд эхэ гахайнуудые һайнаар бүхы нарин заабаринн ёһоор харууһалха, эдеэлүүлхэ, поршоонхо абаха, түлжүүлхэдээ бүхы мэргэжэл шадабаряа, хамаг хүсэеэ зорюулан хүдэлдэг юм. Үнинэй гахайшан У. К. Павловае абаад үзэе. Тэрэ мүнөө жэлэй эхинһээ хойшо 12 томо эхэ гахайһаа хамта 120 поршоонхо абаа гэхэ гү, али гахай бүхэниинь нэгэ түрэхэдөө 10 поршоонхо гаргаһан байна. Мүн тэрэнэй харууһалдаг түрүүшын хээ түрэһэн арбан эмэ гахайнь тус тустаа 5 поршоонхо гаргаа. Тиигэжэ энэ гахайшан үнгэрһэн хугасаа соо 180 поршоонхо абаад, нэгэшье ухэл гарзагүйгөөр эхэнүүдһээнь һалгаагаа.

Эхэһээнь һалгаагдаһан поршоонхонуудые түлжүүлдэг цехэй гахайшад баһал һайн үрэ дүн туйлана. Тусхайлбал, Степанида Ивайловская, Лукерья Соколова гэгшэд хамта 370 поршоонхо харууһалжа, тэдэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые суудхэдээ 500 граммаар нэмээгээ. Энэнь даабариһаа һүраггүй дээшээ болоно. Мүн апрель һарадашье поршоонхонуудайнь шэгнүүр ехээр нэмээгдэхэ ёһотой.

Үнгэрһэн жэлдэ колхозой гахайшад «Южный» комплексдо хамта 5 мянган поршоонхо томо болгожо үгэһэн һаа, харин энэ жэлдэ 6 мянганһаа үсөөн бэшэ поршоонхо тус бүринень 30 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр тэндэ тушааха юм. Тиигэжэ гахайн мяха үйлэдбэрилжэ худалдалгые хараа байса дээшэлүүлхэ зорилготойбди.

А. ДЕНИСОВА.
Улаан-Үдын районой «Маяк» колхозой ахамад зоотехник.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЖАСАДА

Москва хотын түрүү коллективүүдэй апрелиин 18-да ленинскэ коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн уряа үүсхэлые Улаан-Үдын горпромторгын хүдэлмэрилэгшэд халуунаар угтажа, энэ үдэр габшагай һайнаар хүдэлхэ байһанаа мэдүүлжэ байна.

Коммунис субботнигые эмхидхэл һайнтайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр үнгэргэхын түлэ арбаад хүнһөө бүридэһэн штаб байгуулаабди. Тэрэнэй гэшүүд энэ үдэр хэгдэхэ хүдэлмэриин хэмжээс уридшалан хараална, субботнигой үдэр «Дайшалхы» болон «Сахилгаан» хүудаһануудые гаргаха, хэгдэһэн хүдэлмэри тухай мэдээсэл суглуулха, худалдаа наймаа эмхидхэхэ юм. Апрелиин 19-нэй амаралтын үдэр бүхы магазинууд коммунис субботнигой тоосоогоор хүдэлхэ. Манай коллективһээ бүхы дээрээ 1275 хүн субботнигто хабаадалсаха. Тэдэнэй 616-ниинь хүдэлжэл байһан газартаа, 659 хүн городой үйлсэнүүдые сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ хабаадалсаха. Коммунис субботнигто хүдэлжэ олоһон 4.8 мянган түхэриг мүнгэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада оруулагдаха. Мүнөө бүхы коллективүүдтээ энэ заншалта һайндэрэй удхые тайлбарилһан хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэбди. Субботник үнгэргэлгөөр хэмжээ ябуулганууд хараалагдана.

Н. ЕЛИСЕЕВ,
горпромторгын парткомой секретарь.

БҮГЭДӨӨРӨӨ ХАБААДАХА

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад В. И. Ленинэй түрэһөөр 111 жэлэй ойдо зорюулан, энэ жэлэй апрелиин 18-да коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн москвагайхидай үүсхэлые хани халуунаар дэмжээд, тэрэндэ ниитээрээ хабаадаха гэжэ шиидээ.

Тэрэ «улаан субботнигой» үдэр гурба мянга шахуу хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа гараха юм. Тэдэнэй 2370 хүниинь хүдэлжэ байһан газартаа ажаллаха. Хамтадаа 795 мянган түхэригэй валова продукци үйлэдбэрилэгдэхөөр багсаамжалагдана. 30 тонно нооһон угаагдан сэбэрлэгдэхэ, 7 мянган погонно метр утаһан, 3 тонно нооһон ээрэгдэн гаргагдаха, 4 мянган дүрбэлжэн метр бүд нэхэгдэхэ байна. Субботнигто хабаадагшад 7,5 мянган түхэригэй салин хүлһэ олохо. Тэрэнээ арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада оруулха уялгатай.

Ю. БОГОМОЛОВ.

…АМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

…лахада, хаанашье ябахада, ниислэл хото бүхэн хи… …нютагайнгаа түхэл шарай, арад зонойнгоо ажабайдал …харуулдаг бшуу. Энэ талаар манайшье республи…гэ — Улаан-Үдэ хотомнай онсо илгараагүй, мүн лэ …бүри урган хүгжэжэ түрэл дайдаяа шэмэглэжэ байдаг …, Илангаа һүүлэй жэлнүүдтэ бүришье түргэнөөр, …энь үзэгдөө дуулдаагүйгөөр хубилжа байнхай.

…рһэн табан жэлэй туршада барилгын хүдэлмэри улам …дэжэ шэнэ шэнэ завод болон комбинадууд бод…, һургуули ба үхибүүдэй саад, яслинууд олошороо. …энэ үе соо байрын гэрнүүд олоор мүндэлжэ, гоё …үйлсэ гудамжанууд, талмай сэсэрлигүүд байгуулаг… Бүри һаяхан Бабушкинай нэрэмжэтэ үйлсөөр томо …тамаралгын бассейн нээгдэжэ, залуу хүбүүд, баса… …баяр баясхалан асарба. Мүнөө эндэ ниислэлэй хүн …залуугүй таһархаяа болишонхой. Мүн эндэһээ …бэшэхэнэ, энэ үйлсын нүгөө талада пионернүүдэй бай… …барилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна.

…лон хэлэхэдэ, арбадахи табан жэлдэ промышленна …үйлэдбэрилхэ түсэбөө городой предприятинууд …25-да дүүргээд, түсэбһөө гадуур 10,8 миллион …продукци үйлэдбэрилһэн байна. Тиихэдэ, гансахан …62 миллион түхэригтэ барилга-хабсаралгын хүдэл…жэ, 120 гаран мянган дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүд ашаглалгада тушаагдаа. Эдэ болон бусад бүхы амжалтануудайнгаа түлөө, бүхэроссин социалис мүрысөөндэ Улаан-Үдэ город 1980 ондо илаһан дээрэ тоологдожо, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаһан байна. Энэ баяр ёһололдо зорюулагдаһан партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан үсэгэлдэр Улаан-Үдын горкомой ехэ зал соо болобо.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** суглаанда хабаадагшадые халуунаар амаршалаад, нэрьемэ альга ташалган доро дамжуулгын Улаан туг городой түлөөлэгшэдтэ барюулаа.

Тус суглаан дээрэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой начальник **В. В. Саржан**, мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь **В. Р. Булдаев**, авиационно заводой токарь **В. Е. Анпилогов**, прибор бүтээлгын заводой завкомой түрүүлэгшэ **П. А. Ергалов**, «Жилгражданстрой» трестын СМУ-1-нэй штукатурщигуудай бригадир **С. И. Шимогина**, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** гэгшэд харюугай үгэ хэлэжэ, саашадаа улам һайнаар ажаллаха, түрэл партиингаа XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүхы арга боломжонуудаа элсүүлхэ байһанаа мэдүүлбэд.

Һүүлдэнь үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ КПСС-эй горкомой, горгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

Улаан-Үдын ашаа зөөдэг гурбадахи предприятиин арбан зургаан жолоошод хүхэ һудалтай путевой листнүүдые түрүүшынхеэ бухгалтерндэ тушааба. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, эдэ нүхэднай ленинскэ коммунис субботнигой тоосоогоор ажаллажа эхилбэ бшуу. Москвагай ажалшадай үүсхэлые эндэхид халуунаар дэмжээ юм. Коллективэй хамтын суглаан дээрэ «улаан субботын» тоосоогоор 1600 тонно арадай ажахын ашаа зөөхэ, 26.000 тонно-километр зам гаталха тухай уялга батадан абтаа юм. Субботнигой үдэр гансашье жолоошод бэшэ, мүн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ашаа зөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахаар зориг жочхой.

Тус предприятиин олохон жолоошод «улаан субботын» тоосоогоор эртэнһээ ажаллажа, хүхэ һудалтай путёвко

АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭРЭЙ ТООСООГООР

абажа замдаа гарана бшуу. Үшөө нэгэ һонирхолтой зүйл гэхэдэ, хэдэн арбаад инженер, техникүүд апрелиин арбан найманай үдэр юрын жолоошод боложо, автомашинын рульда һуухаар бэлэн байһанаа мэдүүлээ. Тэрэниинень хараадаа абажа, предприятиин хүтэлбэрилэгшэд тусхай захиралта гаргаһан юм.

Олонхи жолоошод субботнигой үдэр алмаһан түлишэ дээрээ хүдэлхэбди гэжэ мэдүүлһэн байна. Жолоошод энэ үдэр олоһон мүнгэеэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада оруулха юм.

Д. ГАРМАЕВ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗҺАА

СССР-эй ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН …НИСТЕРСТВЫН НЭГЭДЭЛНҮҮД, ПРЕДПРИЯТИ БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, …ЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

…бадахи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис …нуудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь тү… …шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

…нова Инесса Александровнае — КПСС-эй Ок… райкомой нэгэдэхи секретарь, Улаан-Үдэ город.

…АДУУДАЙ ХАНИ ВАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

…ова Вилия Алсантьевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ …молой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай парт… секретарь.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

…нова Екатерина Николаевнае — Улаан-Үдын Ле… комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбина… мастер.

…аев Мирон Макаровичые — Улаан-Үдын Ленин… …комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай …

…ева Валентина Филипповнае — Улаан-Үдын Ле… комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай …илгагша.

…дов Всеволод Георгиевичые — Улаан-Үдын Ле… комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай …экономист.

Спивакова Зоя Акимовнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай нооһо угаагша.

Султанова Муссабиха Шариповнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай утаһа шэрдэгшэ.

Шадрина Галина Константиновнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН II ШАТЫН ОРДЕНООР

Иванова Нина Прокопьевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай нооһо илгагша.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Забанова Валентина Ильиничнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ, нарин сэмбын комбинадай ээрэгшэ.

Золотухина Александра Владимировнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай нооһо ээрэгшэ.

Новолодская Татьяна Ивановнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

Серкова Галина Александровнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай нооһо илгагша.

«АЖАЛАЙ ШЭН ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Еманаков Михаил Сергеевичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай модошо дархан.

Лаптева Нина Алексеевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ээрэгшэ.

Литвина Татьяна Ивановнае — Улаан-Үдын трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын нэхэгшэ.

Михайлова Полина Куприяновнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэн.

Неродов Евгений Георгиевичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай мастерай туһалагша.

Осипова Вера Ивановнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай бүд нэхэгшэ.

Сафонова Людмила Васильевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай нооһо багсалагша.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Гнеушев Семен Перфильевичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэрилэгшэ.

Урбанчик Станислав Лукьяновичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай нооһо угаагша.

Фетисов Михаил Григорьевичые — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай мастерай туһалагша.

Хамышкеева Раиса Васильевнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай ахамад инженерэй орлогшо.

Цыдыпова Нимаханда Жалсановнае — Улаан-Үдын трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын хүдэлмэришэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 17.

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИ ПРАГА ОШОХОЁО МОРДОБО

КПЧ-гэй XVI съездын хүдэлмэридэ хабаадахаяа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй делегаци Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай уряалаар Прага ошохоёо апрелиин 5-да Москваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Грузиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзе, КПСС-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Украинын КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь И. З. Соколов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Саратовска обкомой нэгэдэхи секретарь В. К. Гусев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ЧССР-тэ байдаг элшэн сайд А. П. Ботвин делегациин бүридэлдэ ороно.

Нүхэд Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд К. М. Боголюбов, Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, О. Б. Рахманин, С. К. Цвигун, Г. К. Цинев, Г. Э. Цуканов, Н. А. Щелоков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат А. И. Блатов, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн С. А. Лосев гэгшэд Внуковска аэродром дээрэ делегациие үдэшөө.

ЧССР-эй хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура түлөөлхэ этигэмжэтэ З. Хебен үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша Л. М. Замятин, КПСС-эй ЦК-гай хэрэгүүдые эрхилэгшын орлогшо М. Е. Могилевец делегацитай хамта мордобо.

БАЯРТА УУЛЗАЛГА

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй ниислэл хото һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Чехословакиин Социалис Республика оронойнгоо ажабайдалай ехэ түүхэтэ үйлэ хэрэгые угтажа байна — Чехословакиин Коммунис партиин XVI съезд апрелиин 6-да нээгдэхэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци КПЧ-гэй ЦК-гай уряалаар съездын хүдэлмэридэ хабаадаха байна.

Рузине гэдэг аэропорт СССР-эй ба ЧССР-эй Гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй. Нютагай сагаар 12 час. КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Г. Гусак самолёдой гэшхүүрэй дэргэдэ Леонид Ильич Брежневые, делегациин гэшүүдые аха дүү ёһоор, хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалан угтаба.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүд В. Биляк, К. Гофман, В. Гула, А. Индра, А. Капек, И. Кемпный, И. Корчак, И. Ленарт, И. Цолотка, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүндэ кандидадууд М. Грушкович, М. Якеш, КПЧ-гэй ЦК-гай Секретариадай гэшүүд нүхэр Л. И. Брежневые, КПСС-эй делегациин гэшүүдые — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Грузиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзые, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаковые, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь И. З. Соколовые, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин Саратовска обкомой нэгэдэхи секретарь В. К. Гусевые, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александровые аэропорт дээрэ угтаба. КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ч. Ловетинский, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй делегациин бүридэлдэ ороһон СССР-һээ ЧССР-тэ байдаг элшэн сайд А. П. Ботвин угтагшадай дунда байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша Л. М. Замятин, КПСС-эй ЦК-гай хэрэгүүдые эрхилэгшын орлогшо М. Е. Могилевец делегацитай хамта ерэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев болон делегациин гэшүүдтэ чехословак ба совет пионернүүд сэсэгүүдые барюулаа.

Леонид Ильич Брежнев болон Густав Гусак, делегациин гэшүүд болон Чехословакиин хүтэлбэрилэгшэд автомашинануудта һуужа, съездын үедэ КПСС-эй делегациин байрлаха Пражска Град тээшэ шэглэн ошобо.

ХАНИ ЁҺОНОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак КПЧ-гэй XVI съездэ ерэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй делегацитай апрелиин 5-да Пражска Град соо хани ёһоор уулзаба.

Удаань нүхэд Л. И. Брежнев, Г. Гусак хөөрэлдэһэн байна. КПСС болон КПЧ-гэй ажал ябуулгын, совет-чехословак хани харилсаае хүгжөөлгын гол шухала асуудалнууд тухай нэгэ нэгэндээ мэдээсэһэн, уласхоорондын зарим асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байгаа.

Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй, аха дүү ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

ПРАГА. (ТАСС). Нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй делегаци бүхы чехословак арадта дурасхаалта болоһон газарта — Прагадахи Витков хада дээрэхи пантеондо апрелиин 5-да хүрэбэ. Ингэжэ бэшээтэй венок пантеоной зал соо табигдаа: «Климент Готвальддо — Чехословакиин хүдэлмэришэнэй түрүүшын президентдэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагшада. КПЧ-гэй XVI съездэ хабаадахаяа ерэһэн КПСС-эй делегациһаа».

Делегаци Чехословакиин агууехэ хүбүүн К. Готвальдын, чехословак арадай бусад элитэ ехэ революционернүүдэй дурасхаалые минута соо дуугай байжа ёһолбо.

Леонид Ильич Брежнев хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ ингэжэ бэшэбэ:

«Витков хада дээрэхи национальна памятнигта зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн үшөө дахин хүрэбэбди. Клемент Готвальд, Антонин Запотоцкий, Юлиус Фучик, Людвик Свобода болон чехословак арадай жаргалта ерээдүйн түлөө бусад нугаршагүй тэмсэлшэдэй дурасхаалай урда толгойгоо гүнхүүлнэбди.

Чехословак арадай эрхим түрүү хүбүүд, басагадай тэмсэһэн һайн һайхан суртал һургаалнууд Социалис Чехословакида бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна. Танай ороной эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааһан байдалай түлөө, фашис дарлалта мүлжэлгэһөө Европын арадуудые аршалан хамгаалхын түлөө ами наһаяа үгэһэн совет сэрэгшэд тухай дурасхаал эндэ мүн лэ гамтайгаар сахигдана.

Манай партинуудай, оронуудай ба арадуудай эбдэршэгүй бата аха нүхэсэл баатарай үхэлөөр унаһан геройнуудай хэтэ мүнхын хүшөө болог лэ.

Л. БРЕЖНЕВ».

Нүхэр Л. И. Брежнев болон делегациин гэшүүд сүлөөлэгшэд-Совет Армиин сэрэгшэдэй хүдөөлүүлэгдэһэн Ольшанска хүүртэ хүрэжэ, иимэ бэшэгтэй венок памятнигай дэргэдэ табиба: «Фашис булимтарагшадһаа Чехословакие сүлөөлхын түлөө баатарай үхэлөөр унаһан совет сэрэгшэд-геройнуудта. КПЧ-гэй XVI съездэ хабаадахаяа ерэһэн КПСС-эй делегациһаа».

Нүхэр Л. И. Брежнев болон делегациин гэшүүд Октябриин революциин талмайда ошожо, Владимир Ильич Ленинэй памятнигай дэргэдэ венок табяа. Тэрэнэй улаан лентэ дээрэ ингэжэ бэшээтэй: «Агууехэ Ленин дэ — уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин вождьдо. КПЧ-гэй XVI съездэ хабаадахаяа ерэһэн КПСС-эй делегациһаа».

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь В. Биляк, КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ч. Ловетинский болон бусад тусхай тушаалтад веногуудые табилгын ёһололдо хабаадалсаба.

Веногуудые табиха үедэ хүндэлэлэй харуулнууд жагсаагдаа, СССР-эй ба ЧССР-эй Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАТ ХӨӨРЭНЭ

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ, ХАРЮУСАЛГАТАЙ

Түрэл партиимнай XXVI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэн гүн гүнзэгы удхатай тоосоото элидхэл шагнаха һуухадаа, арад зоной һуудал байдал һайжаруулха гол шэглэлнүүд тушаа дэлгэрэнгы хэлэхэдэнь, зүрхэ сэдьхэлһээ омогорхон байгаа һэм. Ушарынь хадаа Эхэ оронойнгоо ажалша арад түмэнэй саашадаа жаргалтай, баян дэлгэр ажануулха хэрэгтэнь манай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бага бэшэ хубитаяа оруулалсаха байна ха юм. Тиимэһээ иимэ ехэ харюусалгын манда даалгагдаад байһанние бодомжолходоо омогорхонгүй байхын аргагүй һэн.

Тоосоото элидхэл хэхэдээ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев «Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ мяха үйлэдбэрилгые 3 миллион тонноһоо үлүүгээр ехэ болгохо, тиигэжэ 1985 ондо тэрэнние 18,2 миллион тоннодо хүргэхөөр хараалагдана. Теэд тэрэмнай эгээл бага хэмжээниинь гээшэ. Нүхэдүүд, хараалагдаһан түсэбүүдые гансашье дүүргэхэ бэшэ, харин нилээд горитойгоор үлүүлэн дүүргэхын тула эгээл ехэ хүсэл оролдолго, эгээл ехэ эдэбхи үүсхэл, онол шадабари гаргаха, бүхы нөөсэнүүд болон арга боломжонуудаа хэрэглэхэ хэрэгтэй болоно бшуу» гэжэ тодорхойгоор тэмдэглэһэн байна гээшэ. Теэд элидхэл дотор сэхэ заагдаһан эдэ мүрнүүд манда, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ, илангаяа мал шахан таргалуулдаг мэргэжэлтэй манай ажахыда сэхэ хабаатай байна.

Манай совхоз районойнгоо ажахынуудһаа эрэ бууруу, хашарагуудые суглуулжа абаад, шахан таргалуулжа, шэгнүүрыень нэмээһэнэй, хүсэлдүүлһэнэй удаа гүрэндэ тушаадаг гээшэ. Тиимэһээ бидэнэй гол зорилго юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, тарган, ехэ шэгнүүртэй мал бэлэдхэлэй пунктда олоор тушаадаг болохо зэргэтэйбди. Хоёрдохёор, манай ажахын үхэршэд районой колхоз, совхозуудаа суглуулагдажа асарагдаһан малаа түргэн саг соо шахан таргалуулжа, шэгнүүрыень нэмэхэ арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэхэ гэхэ гү, али үхэрнүүдые шахажа, шэгнүүрыень хүсөөхэ болзорые заабол хорооһон түлөө шарамайн оролдоно. Хэрбээ богони болзорто мал шахан таргалуулдаг шадабаритай болоо һаа, бидэ гансашье тэжээл ехээр алмаха, арьбалха бэшэ, мүн үйлэдбэрингөө гаргашые горитойгоор хороохо байнабди. Иигэжэл энээнэй ашаар манай ажахыда үйлэдбэриин ашаг үрэ эрид дээшэлжэ, абтаһан продукциин өөрын үнэ сэн горитойгоор доошолхо болоно. Тодорхойлбол, энэл аргаар ажахымнай олзотохо жэшээтэй.

Мал шахан таргалуулжа, шэгнүүрыень хүсөөхэ болзор хороохо гэбэл, нэн түрүүлэн тэжээлэй шанар һайжаруулхаһаа гадна, тэрэнние эрид ехээр бэлэдхэхэ, нөөсэлхэ болонобди. Олон янзын, һайн шэмэ шанартай тэжээл элбэгжүүлжэ шадабал, бидэнэй хараалһан зорилгодоо хүрэхэ байһамнай лабтай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай совхоздо сабшалан, таряалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Механизаторнууд болон лугомелиоративна оньһожоруулагдамал отрядай гэшүүд илангаяа минеральна үтэгжүүлгэ гансал уһалагдаар газарта оруулдаг болонхой. Мүн наг шэбхэ урдынхиһаа һураргүй ехээр гаргагдадаг болоо.

Малай тэжээл элбэгжүүлжэ, шанарыень дээшэлүүлхэ зорилготойгоор тарилгынгаа хубаарилгые үндэһөөрнь хубилгаабди. Тиигэжэ мүнөө бүхы тарилгымнай хахадһаа ехэ хубиие гэхэ гү, али 58,5 процентыень тэжээлэй ургамалнууд эзэлнэ. Ингээд ерэхэдээ ажахымнай силос улам ехээр нөөсэлдэг болохонь гээшэ.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада хэды гандуу, бэрхэтэй хүшэр байбашье һаань, совхозоймнай луговодууд үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө сүм дүүргэһэн юм. Тодорхойлбол, эдэ жэлнүүдтэ гектарай дунда зэргээр 20,6 центнер үбһэн суглуулагдаһан байна. Манай түрүү луговодуудай нэгэн Цыбикжап Цибудеевич Цибудеев даажа абаһан 132 гектар сабшалангай гектар бүриһөө 25 центнер үбһэ хуряажа абаа.

Мүнөө ажахыдамнай кукурузашадай хоёр звено эмхидхэгдэнхэй. Звеногой гэшүүд даажа абаһан 600 гектар полидос минеральна үтэгжүүлгэ оруулахай. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэр наг шэбхэ зөөжэ, туха сүлөөгүй ажаллана.

Байгша ондо арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үбһэ тэжээлэй, ороо-һо таряанай тоггуурнтай байһан ургаса заабол уругуулхын тула механизаторнуудмнай, мүн луговодуудмнай 2500 гектарта сайн халхаа тогтоогоо, 95 мянган кубометр тошо халяаһан, хүргэһэн байна. Тэрэшэлэн тэдэ хахааб 24 километр утатай хахааб сэбэрлэгдэжэ, сабшалан, поли дээрэ 10500 тонно наг шэбхэ гаргагдаа юм. Энээнһээ гадна сабшалангай үрэжэл дээшэлүүлжэ, ногоонойнь шанарые һайжаруулхын тула 525 гектарта борнойлго хэһэн, хүрьһыень соолоһон байнабди. Мүн сабшалангаа үндэһөөрнь һайжаруулха, үтэг хэхэ хүдэлмэри жэл бүри таһалдангүй ябуулагдана.

Мүнөө хабарһаа эхилжэ, сабшалан, таряалан дээрэхи бүхы ажалаа жэгдэ һайнаар, урид зохёогдоһон графигай ёһоор жэншэдгүй ябуулбал, манай ажахы байгша ондо 20340 центнер үбһэ, 288 центнер ногооной витаминтай гурил бэлэдхэжэ, 20170 центнер сенаж, 5311 тонно силос дараха ба 7500 центнер талха таряанай зүйл суглуулжа, нөөсэлхөөр хараална. Энэ зорилгын бэелүүлэгдэбэл, бүхы дээрээ 11225 тонно тэжээлэй единицын хэмжээнэй малай хоол бэлэдхэгдэжэ, бүхы түрэлэй адууһа малнай тэжээлээр 92 процент хангагдаха болоно. Ингээд ерэхэдээ, бидэ үүсэлэгдэхэ малаа түхэреэн жэлэй туршада байраһаань гаргангүй шахан таргалуулха аргатай болохобди.

Мүнөө зэргэсүүлэн хараад үзэбэл, совхоздомнай дүй дүршэлтэй хонишод, үхэршэд яһала олон бии байха. Жэшээлбэл, хонишон Бадмацырен Цыдендоржиев эмэ зүүнэг бүхэнһөө хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлээ байна. Мүн Бато Бальжинимаев мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абанхай. Тиихэдэ мал шахан таргалуулгын Хонхолын комплексдо ажаллаһан үхэршэд аха дүү Даша, Сыбжидма Дармаевууд, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат С-Д. Б. Бадмажапова болон бусад һара, квартал бүхэндэ хараалһан зорилгоёо жэншэдгүй бэелүүлжэ, социалис мүрысөөндэ хододоо эрхимлэдэг байха юм. Эдэ нүхэднай үнгэрһэн арбадахи табан жэлдэ хараалһан түсэбүүдээ болзорһоо холо үлүүлэн дүүргээ бэлэй. Мүнөөшье түрүү үхэршэднай малай шэгнүүрые нэмээжэ, хүсэд таргалуулхын тула горитой оролдолго гарган ажаллана. Тобшолбол, һүүлэй дүнгөөр гэхэ гү, али байгша оной нэгэдэхи кварталда малай шэгнүүр дээшэлүүлхэ түсэбөө ажахымнай 102 процент бэелүүлээ. Тиихэдэ совхозоймнай хоёрдохи отделениин үхэршэд энэ даабаряа 108 процентдэ хүргэһэн байна.

Амжалта гансашье ажахын үйлэдбэрие хүтэлбэрилгэһөө, эмхидхэлһээ эхитэй бэшэ, мүн хүн бүхэнэй ажаһуудалай эрилтые хүсэдөөр хангажа һайжаруулһанһаа сэхэ дулдыдана гэхэдэ алдуугүй. Эндэ нэгэдэхеэр, ерээдүйн халаан тушаа бодомжолхоор. Залуушуулые мал ажалда олоор хабаадуулха тушаа шухала зорилгонуудаймнай нэгэн болонхой. Илангаяа Совет Армиһаа алба хэһэн хүбүүдые түрэл нютагтань үлөөхын тулаа һаруул, ужам гэрнүүдые олоор барихые оролдонобди. Нэгэ-хоёр жэл ажаллаха үедөө гэр бүлэ болоходоол заабол шэнэ гэр толлохо ха юм. Тиихэдэ дунда һургуули түгэсхэгшэдые бидэ нэгэ-нэгэнээр бэшэ, харин хэлэн бүлэгөөрнь таатай ажалдань оруулнабди. Залуушуул гээшэмнай сур ажаллахалаа хүхюу, дуратайшье байдаг ха юм. Эдэмнай гансаардажа уйдахадаал нютагһаа гаража ошодог гээшэ. Бодомжолоод үзэхэдэ, бидэшье залуудаа иимэл ябаа гээшэл һэмди.

Ажаһуудалыень һайжаруулха зорилгоор саашадаашье ехэ хүдэлмэри ябуулагдаха. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада гансахан Хонхолын мал шахан таргалуулха комплексын дэргэдэ 16 гэр шэнээр баригдажа ашаглагдаа. Мүн үмсын найман гэр бодхоогдоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ үхэршэдэй, механизаторнуудай салин хүлһэн эрид нэмээ. Мүнөө совхозоймнай хүдэлмэришэн бүхэн һарадаа 200—220 түхэриг салин хүлһэ абана.

Тобшолон хэлэбэл, совхозоймнай хадэлмэришэдэй һуудал байдал жэл бүри һайжарна. Тиихэдэ мүнөө совхозоймнай хүдэлмэришэд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө сүм дүүргэжэ, туйлаһанаа улам батадхаха гэхэ гү, али түрэл партиингаа съездын хараалһан зорилгонуудые жэншэдгүй бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдожо байнхай.

Д. ЦЫДЕНЖАПОВ,
Бэшүүрэй районой Бодонгуудай совхозой директор, КПСС-эй XXVI съездын делегат.

ШЭНЭ ИЛАЛТАДА ЗОРИГЖОНХОЙ

Үнгэрһэн жэлэй һүүл багта, үбэлэй хүйтэнэй эхилээд байха үедэ һэн. Сотниковой шубуунай фабрикын газаа элдэб түхэлэй автомашинанууд жэрылдэжэ харагдаба. Клуб соонь хүн зон хүлгөөтэй, бултадаа хүхюун баяртай байгаа һэн.

Тэрэ үдэр РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг тус фабрикада барюулагдаа бэлэй. Тиихэдээ энэмнай арбадахи табан жэл соо энэ фабрикын коллектив һэн зоригто ажалаараа аяар дүрбэдэхи Улаан тугта хүртэбэ ха юм.

Тус фабрикын анхан хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо мүнөө арбаад жэл үнгэрөөд байна. Юрэ һанаад үзэхэдэ, арбан жэл гээшэ тиимэшье ехэ болзор бэшэ ааб даа. Теэд энэ хугасаа соо Сотниковой фабрика республика дотороо суурхажа шадаа юм.

Арбадахи табан жэлдэ дэлгэрһэн Бүхэсоюзна болон Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ дүрбэ дахин эрхимлэхын тулада фабрикын коллектив эршэ зориг түгэлдэрөөр хүдэлжэ гараа һэн. Тиигэжэ эдэ жэлнүүдтэ тахяагай үндэгэн, мяхан яһала ехээр абтаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ бүхыдөө 72 миллион үндэгэ абаха түсэбтэй байбал, тэрэнээ гурба миллионоор үлүүлээ. Фабрикын коллектив арбадахи табан жэлэй түсэб болзорһоо холо урид, апрель һарада, Ленин багшын түрэһөөр 110 жэлэй ойн үдэр болотор сүм дүүргээ бэлэй. Али бүхы амжалта олоной оролдолгын ашаар туйлагдадаг байна ха юм. Тиимэһээ фабрикын коллектив продукци үйлэдбэрилгээ үргэдхэжэ, улам нарижуулан һайжаруулха, мүн түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, шубуушадай мэргэжэл, харюусалгыень дээшэлүүлхэ тушаа хододоо анхарал оролдолго гаргана.

Фабрикын директор болон партком хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Мүн хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдэй байра байдал һайжаруулха, соёл болбосоролой талаар хангаха тушаа ехэ анхардаг байна ха юм.

Жэшээлхэдэ, һүүлэй дүрбэн жэл соо хүдэлмэришэдөө аятай зохид гэр байраар хангахын тула тус бүрндөө 27 квартиратай дүрбэн томо гэр, 90 һууритай хүүгэдэй сад-ясли шэнээр баригдажа ашаглагдаа. Энээнһээ гадна, мүнөө шэнэ табан жэл соо 27 квартиратай үшөө гурбан гэр, магазин, дунда һургуули болон клуб Сотниково тосхондо шэнээр бодхоохо хараа түсэб табигданхай.

Энэ фабрикада шубуушадай мэргэжэл, эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхэ научно-техническэ библиотекэ байгуулагдаһан, уншалгын зал, улаан булан нээгдэһэн байха юм. Эдэ бүгэдэ фабрикада хүдэлхэ хүдэлмэришэ[...] нэгэ газартаа түбхинэжэ[...] тээсэ ехэтэйгээр хүдэл[...]га олгоно.

Фабрикын шубуушад [...] жэлэй эхинһээ хойшо [...]дэхи кварталайнгаа [...] дүүргэһэн байна. Гэр[...] дулаанда тахяа дуратай [...] юм. Илангаяа һая дэг[...] байһан дальбараанууд [...]тэй дулаан газарта [...] дуратай байдаг. Тии[...] фабрикада электрын [...] хүсэн ехээр хэрэглэг[...] хамаг бүхы ажалынь бүт[...]дэнэ. Энээн тухай фабри[...] ахамад энергетик, [...] парткомой секретарь Вла[...]мир Иванович Якуше[...] иигэжэ хэлэнэ:

—Манай фабрика [...]дукцияа промышленна [...] үйлэдбэрилнэ. Шубууша[...] хэдэг ажалынь бүрин[...] оньһожоруулагдаа. Мүн[...] шубуушан бүхэн 8—9 [...]ган тахяа харууһална. Ин[...] олон мянган шубуу[...] эдюулхэ элдэб зүйлэй [...]тэ тэжээл ехэ хэрэгтэй [...] һаниинь мэдээжэ ха [...] Теэд фабрикын хүдэлмэри[...]лэгшэд үнгэрһэн зунай [...] 420 тонно ногооной гу[...] бэлэдхээ һэн. Тэрэнь [...]мин ехэтэй һэн тула та[...]нуудай рациондо оруула[...]жа, яһала ехэ нэмэри [...]жо байна.

Сотниковой фабрикын [...]лективэй арбадахи табан [...] соо хэжэ гараһан хүдэл[...]риин үрэ дүнгүүд яһала [...] таалтай һайн гэжэ хэлэ[...] алдуу болохогүй. КПСС[...] Улаан-Үдын райком бо[...] районой гүйсэдхэхэ ком[...] 1980 ондо дэлгэрһэн [...]лис мүрысөөнэй дүн [...]хадаа, Сотниковой фабри[...] арба гаран шубуушадые [...]со һайн ажалаараа шал[...]һыень тэмдэглэһэн ба[...] юм. Тэдэнэй дундаһаа В[...] Александровна Максим[...] район дотороо чемпи[...] хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүр[...]жэ, мүнгэн шан, дипл[...] абаа һэн. Тиихэдээ вр[...] Максимова үнгэрһэн [...] тахяа бүхэнһөө 265 үнд[...] суглуулжа абаһан байб[...]

Энээнһээ гадна, дүй [...]шэлтэй үнинэй шубуу[...] Вера Александровна [...]када хүдэлхэеэ һая ер[...] залуушуулда өөрынгөө [...]хэ, шадаха юумэ хэл[...] дүй дүршэлөө заажа [...] һайн һайхан заншалтай [...] юм. Сотниковой фабрика [...]сал тахяагай үндэгэ [...] суглуулжа абадагаараа [...]хуулна бэшэ, мүн шубуу[...] мяхашье гүрэндэ гор[...] ехээр тушаана. Жэшээ[...]бадахи табан жэлэй түс[...] ёһоор, 22650 центнер [...]буунай мяха гүрэндэ ту[...]ха байбал, бүхыдөө 30 [...]гаһаа холо үлүү центнер [...]ха тушааһан байба. Тии[...] ерэхэлээрээ юһэдэхи [...] жэлэйхнһээ продукци үй[...]бэрилгээ 70—80 про[...]тээр дээшэлүүлээ.

В. ГАЛДА[...]

МАЛ АЖАЛ—ОНСО ШУХАЛА ҺАЛБАРИ

Партиин XXVI съезд хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Энэ ехэ хуралдаанай үедэ бүхы совет арад, хүн түрэлтэнэй анхарал манай Эхэ оронной ниислэл хото Москва, Съездүүдэй ордондо хандуулагдаһан байгаа. Бидэ гэр бүлөөрөө совхозой түб һууринһаа 30-аад модоной газарта, хонидой отарада ажаллажа байгаашье һаа, түүхэтэ энэ ушарые гэртээ байгаад, сэнхир экранда хараабди, газетэдэ уншаабди.

«КПСС-эй ЦК-гай тоосоон ба дотоодын болон гадаадын политикын талаар

ЭРХИМ АЖАЛААРАА ХАРЮУЛХАБДИ

партиин ээлжээтэ зорилгонууд» тушаа Леонид Ильич Брежневэй, «1981 — 1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» гэһэн Николай Александрович Тихоновэй элидхэлнүүдые тон анхаралтайгаар шагнаабди.

Центральна Комитедэй хүсэн түгэс ажал ябуулгые, оронойнгоо экономическа хүсэ шадал, тэрэнэй аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар партиин ба совет арадай хэһэн асари ехэ хүдэлмэриие Леонид Ильич онсо гүнзэгыгөөр тайлбарилан харуулаа. Арбадахи табан жэлэй туршада оронноймнай хүсэн бүри ехэ болоо. Совет хүнүүдэй материальна байдал улам һайжарна, оюун сэдьхэл улам баяжана гэжэ съезд дээрэ онсолон тэмдэглэгдэбэ. Түрэл парти, правительствамнай арад зонойнгоо ажаһуудал һайжаруулхын түлөө эсэгэ ёһоной анхарал, оролдолго гаргажа байдагынь манай совхозой ажалшадай ажабайдал дээрэһээ элеэр харагдана. Ажахымнай үнгэрэгшэ табан жэл соо түб һууриндаа ба отделениинүүдтээ дунда һургуули, соёлой байшан, олон гэрнүүдые, малай байрануудые бариа. Мүнөө айл бүхэндэ телевизор, радио, хубсаһа угаадаг машина, холодильник, мебель гэхэ мэтэ юрын хэрэгсэлнүүд бии болонхой. Нютагаймнай гурбадахи айл бүхэниинь мотоцикл, хүнгэн автомашинатай болонхой.

Арбадахи табан жэлдэ манай совхоздо нилээд олон трактор, машина, хүдөө ажахын техникэ үгтэнхэй. Гүрэмнай хэды шэнээн минеральна үтэгжүүлгэ, холимол, тэжээл, таряанай үрэһэ үгэнэ гээшэб. Тооложо барахаар бэшэ. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада сагай уларилай таарамжагүй байһанһаа уламжалан, манай совхоз хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Зүгөөр юһэдэхи табан жэлэйхитэй сасуулбал, продукци абалга 3—5 процентээр ургаһан байна.

Би гэр бүлөөрөө хорёод жэлэй туршада хонишоноор хүдэлжэ байнаб. Түсэб, уялгаяа дүүргээгүй жэл гэжэ манда байхагүй. Нёдондо эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа түлжүүлээб, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,5 килограмм нооһо хайшалааб, хурьган бүхэнөө 22 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгаажа тушаагааб. Иигэжэ район дотороо зуутанай тоодо оролсоо һэм.

Энэ жэлдэ 540 эхэ хониһоо 522 хурьга абаад, бүрин бүтэн түлжүүлжэ байнаб. Үшөө 20 хонин хурьгалха юм. Түл яһала һайнаар, гарзагүйгөөр абтажа байна. Эхэ хониднай намартаа һайн бэлшээридэ адуулһанаймнай ашаар таргалаашье һэн. Тиигээшье һаа, һүрэгөө хүйтэнэй эхилтэр рационойнь ёһоор эдеэлүүлжэ эхилээ һэмди. Тиимэһээ түрэлгынгөө урда хүшэ тамираа алдаагүй. Мүнөө зарим нэгэ хониднай һү багатайгаар хурьгална. Мүн эхир хурьгадтаа үнеэнэйнгээ гү, али хэмэл аргаар бэлдэһэн һү угжалсанабди. Бидэ нялха хурьгадаа эхэтэйнь суг байлгаха клеткэнүүдые хэрэглэдэггүйбди. Хонидойнгоо хурьгалһанай һүүлээр түлыень 5—10 толгойгоор нэгэ бүлэг болгодогбди. Саашадаа дүрбэ-табан хоногто байлгажа, һайса тэнжэһэнэйнь һүүлээр 15 — 20 хурьгадаар хамталжа, бүлэг сакман болгодог заншалтайбди. Хурьгадаа зүбөөр хамталха гээшэ тон харюусалгатай үе гэжэ тоологдодог. Тиимэһээ энээнние би өөрөө хэгшэб. Сакман болгоходоо хурьгадайнгаа томо жэжыень, элүүр энхыень харалсаха шухала. Эндэ үлбэр, муу хурьгадай байгаа һаань, тэдэнэй эхээ түргэн олоходоорнь хараалжа, багашаг бүлэг болгодогби. Хэрбээ дан олоор сакман болгоходо хурьгашад олон хэрэгтэй болодог. Манда мүнөө Дымбрыл хүбүүмнай хамһалсана. Иигэжэ гурбуулан энэ харюусалгатай хаһаяа үнгэргэжэ байнабди.

Энэ жэлэй түл абалгада яһала һайнаар бэлдээбди. Хони, хурьгадаа хааха хаамагуудые, хобоо хобтонуудые, эм дом болон бусад хэрэгтэй бүхы юумэнүүдээ хүсэд хүрэхөөр суглуулаа һэмди. Хонидойнгоо байрые тон наринаар дулаалаабди.

Энэ шулуун байра 1972 ондо баригдаа һэн. Түрүүшын үедэ досоогоо нойтоншог байдаг бэлэй. Харин үнгэрэгшэ табан жэл соо байрадамнай калорифер тодхоһонһоонь хойшо хуурай, дулаан байдаг боложо, түл абахада ехэ зохид болонхой. Совхознай манда шэнэ гэр барижа үгөө. Иигэжэ ажахымнай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд малшадтаа хододоо анхарал хандуулдаг гээшэ. Энээнэй харюуда бидэнэр хонин һүрэгөө һайнаар үдхэхэ, шадаал һаа олон хурьга абаха, ехэ нооһо хайшалха гэжэ оролдонобди.

Юрын малша зоной ажабайдал тушаа манай парти, правительство хододоо анхаралаа хандуулжа, жэл бүхэндэ хүдөө ажахын бүри саашадаа хүгжэхын тула ехэ мүнгэ зөөри гаргашалжал байдаг гээшэ. Энээндэ бидэнэр эрхим ажалаараа харюусаха болонобди. Манай бригада байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга түлжүүлхэ гэһэн урид абаһан уялгаяа съездын болож байха үдэрнүүдтэ дахинаа хаража, хонин бүриһөө хурьга, 3,2 килограмм нооһо хайшалха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа.

Энэ зорилгоёо заабол бэелүүлжэ шадахабди. Юуб гэхэдэ, минии нүхэр табан хүүгэдэй эхэ, районой Соведэй депутат Цыжидма Цыреновна Дашиева баһал хонин ажалда дүй дүршэлтэй болонхой. Би Ленинэй партиин зэргэдэ 18 жэлэй туршада ябанаб. Мүнөө үедэ КПСС-эй гэшүүн байһандаа ехэтэ омогорхоноб.

Партиин XXVI съезд дээрэ Леонид Ильич Брежневэй хэһэн элидхэл соо хэлэгдэһэн дотоодын ба гадаадын политикые манай бригадын коллектив һайшаан дэмжээд, шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө үшөө эршэтэйгээр, хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллаха байһанаа мэдүүлнэ.

Ш. БАНЗАРГАШЕЕВ,
Хоринн районой Үдын совхозой ахалагша хонишон.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ— БОЛЗОРҺОО УРИД

Байгша оной эхинһээ хойшо манай Түнхэнэй районой ажахынууд муу бэшээр хүдэлжэ байна гэжэ тэмдэглэхээр. Жэшээнь, олонхи ажахынууд мяха болон һү гүрэндэ худалдаха кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Энэ жэлэй апрелиин 1-нэй мэдээгээр гүрэндэ мяха худалдаха кварталай түсэбые Саяанай совхоз — 209 процент, Туранай совхоз — 156, Түнхэнэй совхоз — 162, «Восточные Саяны» колхоз — 142, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз — 105 процент дүүргээ һэн. Тиихэдэ гүрэндэ һү худалдаха кварталай түсэбые Туранай совхоз — 235 процент, Түнхэнэй совхоз 85 процент дүүргээ бэлэй.

Районой үшөө гурбан ажахы гүрэндэ һү худалдалгаар кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Тэдэнэй тоодо Ленинэй нэрэмжэтэ, «Сибиряк» колхозууд оролсоно. Тусхайлбал, түрүүшынь ажахы түсэбэй ёһоор 2800 центнер һү гүрэндэ худалдаха байһан аад, тэрэнээ 2840 центнертэ хүргөө.

Мяха гүрэндэ ехээр худалдаха хэрэгтэ Саяанай совхозой мал шахан таргалуулгын гүүртын малшад (бригадирынь С. П. Дармаев) үбэлэй һарануудта эрхимээр хүдэлжэ, ехэхэн хубитаяа оруулба. Эндэһээ тус тустаа 360 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэй 80 гаран хашараг тушаагдаа, мүн 12 үхэрынь тус бүридөө 400 килограмм шэгнүүртэй байба. Тэрэшэлэн Туранай болон Түнхэнэй совхозуудай, «Восточные Саяны» колхозой малшад үбэлэй үедэ үхэрнүүдээ һайнаар шахан таргалуулжа, ехэ шэгнүүртэй болгожо, мяханда тушаагаа.

Районой һү һаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Түнхэнэй совхозой Могой-Горхоной МТФ-эйн һаалишад түрүүлжэ ябана.

Сагаан эдеэ үдэр бүри дэлбэрүүлхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэһэн һаалишадые нэрлэбэл, Саяанай совхозһоо Д. Д. Хапхаранов, «Сибиряк» колхозһоо Г. Д. Абмаева, Түнхэнэй совхозһоо В. В. Николаева, С. Ж. Шармашкеева, Л. Б. Лудукова болон бусадые онсолон тэмдэглэхээр. Эдэнэр лэ ехэ һүнэй түлөө тэмсэлые толгойлон, нүхэдтөө жэшээ харуулна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлые районой һаалишад, малшад яһала һайнаар эхилбэ гээшэ. Апрелиин 1-нэй мэдээгээр гүрэндэ мяха худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб бүхыдөө район дотор 141 процент дүүрээд байгаа. Иимэ үндэр амжалтанууд түбхын түрүүн бүхы малшадай партиингаа XXVI съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө габшагайгаар ажаллаад, мүнөөшье хүдэлмэриингөө эршые һуладхангүй хүдэлжэ байһанайнь ашаар туйлагдаа.

В. ЗАРБАЕВ,
Түнхэнэй райгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад зоотехник.

Хандама Цыдыповна Буянтуева хорёод гаран [...] дэ Хэжэнгын районой Чисаанын совхоздо һаалишан[...] хүдэлхэ зуураа, дүй дүршэл түгэс малшан болоһон[...] гайхалтай бэшэ ааб даа. Энэ нүхэрнай жэлһээ жэл[...] һайн үрэ дүн туйлажа, залуу һаалишадта үльгэр [...] харуулжа ябадаг юм. Байгша оной үбэлэй һаранууд[...] мүн лэ муу бэшэ үрэ дүн туйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунистка Х. Ц. Буянтуева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДЕЛЕГАДТАЙ УУЛЗАБА

Соёлой байшанда Хяагта городой предприяти болон эмхи зургаануудай ажалшад олооро сугларба. Энэ олонниитын хабаадалгатай суглаан КПСС-эй XXVI съездын делегат, КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретарь В. Г. Бирюковтой уулзалгада зорюулагдаа.

Энэ суглаан дээрэ арадай депутадуудай Хяагтын городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Л. Чимитов, барилга-хабсаралгын 466-дахи оньһожоруулагдамал колоннын хүдэлмэришэн А. Г. Черняев, Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын ээрэгшэ Л. Н. Колодина, районой түбэй больницын врач М. М. Черняева үгэ хэлэһэн байна. Тэдэнэр коллективэйнгээ КПСС-эй XXVI съездые ямар амжалтатайгаар угтаһан, мүнөө съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхын тула ямар хүдэлмэриин ябуулагдажа байһан тухай хөөрэбэ. Тиихэтээ хамта городой ажабайдалдахи шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа тогтоо.

Удаань КПСС-эй XXVI съездын делегат, партиин обкомой хоёрдохи секретарь В. Г. Бирюков дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Түрэл Коммунис партиин ээлжээтэ съездын яажа үнгэрһэн тушаа, тэрэнэй баталан абаһан шиидхэбэринүүд тушаа һонирхолтойгоор хөөрэһэн байна.

Тус суглаанда КПСС-эй Хяагтын райкомой секретарьнар К. Д. Лубсандоржиев, В. Г. Батомункуев хабаадаа.

Я. НИКОЛАЕВ.

АГИТАТОР, ПОЛИТИНФОРМАТОРНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

КПСС-эй XXVI съездын баталан абаһан «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» дотор «Совет хүнүүдэй һуудал байдалые улам саашадань һайжаруулха ябадал хангаха гээшэ арба нэгэдэхи табан жэлэй гол зорилго мүн болоно», — гэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Арадай һуудал байдалые саашадань һайжаруулха ябадал хараалхадаа, манай парти, В. И. Ленинэй һургаал заабариһаа үндэһэлэн, зохихо арга нүхэсэлнүүдые тодорхойлдог заншалтай юм.

Обществын бүхы гэшүүдэй бүрин түгэс ажабайдалые, али бүхы талаарнь тэдэнэй хүгжэлтые хангаха ябадал социалис үйлэдбэриин гол зорилго болоно гэжэ бүри Октябриин революциин урдатээ, Коммунис партиин Программын проект бэлдэхэ үедэ В. И. Ленин тобшолон тодорхойлһон байна.

Амгалан байдал тухай ба Газар тухай Декредүүдэй һүүлээр В. И. Ленинэй сэхэ хабаадалгатайгаар ажалай сагай болзор ба хубаарилга, социальна страховани, ажалшадай элүүрые хамгаалга, соёлой баялигуудые сахин хамгаалгада олониитые хабаадуулга тушаа гэхэ мэтэ хуулинуудай баталагдан абтаһаниинь онсо удха шанартай байна. Жэшээнь, 1917 оной октябриин 29-дэ «Найман часай ажалай үдэр тухай» декредтэ В. И. Ленин гараа табиһан байна. Дэлхэй дээрэ түрүүшынхеэ иимэ үдэр манай орондо тогтоогдобо. Ажал тухай хуулинуудай түрүүшын совет Кодексын ёһоор жэл бүриин түлбэритэй амаралтэ абаха эрхэ ажалшадта олгогдоо. Социальна страхованида, тусхайлбал, үбшэлхэдэ үгтэдэг, мүн дэлхэй дээрэ түрүүшынхеэ — ажалгүйшүүлдэ үгтэдэг тэдхэмжэнүүдтэ табигдадаг гүрэнэй һомололгонууд ехэ болгогдобо. Бүхы гүрэн дотор түлбэригүй һуралсал ба медицинскэ хангалга байгуулагдаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай урдахи жэлнүүдтэ улад зоной һуудал байдалые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжонууд манай орондо үшөө хүсэд байгаагүй. Нэн түрүүн хүгжэнги капиталис оронуудһаа экономикын талаар гээгдэлээ усадхажа, ороноо индустриальна, хүсэн түгэс болгохо шухала байгаа бшуу.

Зүгөөр СССР-эй мүнөө үеын экономико дайнай урдахида, мүн 60-аадшье онуудай түрүүшын хахадта орходоо сасуулашагүйгөөр хубилаа. Үндэр хэмжээндэ хүгжэһэн үйлэдбэрилгын хүсэнүүд, эршэ түгэс, түрүү индустри, түгэс оньһожоруулагдамал хүдөө ажахы, түрүү эрдэм ба соёл манай орондо мүнөө байгуулагданхай.

Коммунис байгуулалтын мүнөө үеын онсо шэнжэнүүдые зохёохы ёһоор тобшолон тодорхойлһоной үндэһөөр КПСС-эй XXIV съезд түсэбтэ совет табан жэлнүүдэй түүхэдэ түрүүшынхеэ, арад зоной һуудал байдалай материальна ба соёлой хэмжээнүүдые дээшэлүүлхэ ябадалые юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй гол зорилго гэжэ сэхэ табяад, иимэ хараа шэглэл ороной ажахын хүгжэлтые удаан болзорой туршада тодорхойлхо гэжэ тэмдэглэһэн байна. Улад зоной һуудал байдалые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ хараа шугам КПСС-эй XXV съезд дээрэ угам бүри тодорхойлогдожо, саашанхи үргэлжэлэлээ олобо.

АРАДАЙ ҺУУДА[...]

Мүн КПСС-эй XXVI съезд дээрэ хэһэн ЦК-гай тоосоото элидхэл соо: «Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ, бүхыдөө 80-аад онуудта арадай һуудал байдал саашадань һайжаруулха үргэн ехэ программа партитабина. Энэ программа хадаа совет хүнүүдэй ажабайдалай бүхы талануудые — хэрэглэмжэ ба гэр байра, соёл болбосорол ба амаралта, ажалай ба ажабайдалай эрхэ байдалые һайжаруулгада хабаатай», — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев дахинаа батадхаба.

Имагтал совет экономикын эршэ түгэс хүгжэлтэ, тэрэнэй асари ехэ туйлалтанууд лэ арадай һуудал байдал һайжаруулха программые бэелүүлхэ эрхэ байдал хангана гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой.

Ажалшадай материальна ажабайдалые тодорхойлдог гол тоо, баримтанууд дээрэ тогтоё.

Арадай һуудал байдал нэн түрүүн национальна доходой хэмжээнһээ, тэрэнэй ургалтын эршэһээ дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Национальна доход хадаа нэгэ доро арадай ажахын хүгжэлтэ ба ажабайдалай хэм хэмжээе харуулдаг ниитэлһэн баримта болоно. Мүн имагтал тэрээн сооһоо ажалшадай салин хүлһэндэ, үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ, гэр байрын барилгада һомологдодог мүнгэ зөөри абтана. Манай ороной национальна доход саг үргэлжэ дээшэлнэ. Жэшээлбэл, 9-дэхи табан жэлдэ национальна доходой жэлэй дундуур хэмжээн 329 миллиард түхэриг байбал, 10-дахи табан жэлдэ 409 миллиардда хүрөө.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хадаа мүнөө үедэ национальна доходой ургалтын гол арга нүхэсэлынь болоно. Арбадахи табан жэлдэ тус арга нүхэсэлэй ашаар национальна доходой ургалтын 85 процентнь абтаа гэхэ [...] тэрэнь 26 миллион [...] ажалые алмаһантай [...]лоно. Эрдэм, техникын [...]жэлтэ, хүдэлмэрилэ[...] дүршэл шадабари [...]гэ, үйлэдбэриин эмхид[...] рижуулан һайжаруул[...] мэтэ ажалай бүтээсые [...]лүүлгын эрхэ нүхэсэлнүүд[...] циональна доходойшье [...]тада нүлөөлдэг. Арбад[...]бан жэлэй түгэсхэлы [...] ажалай бүтээсэ манай [...] публикада 1,6 проце[...] дээшэлбэл, байгша онд[...] процентээр нэмэхэ юм.

СССР-эй националь[...]ходой дүрбэнэй гурбан [...]бинь хэрэглэмжын [...] мүнөө хүртэдэг һаа, 19[...] до тэрээндэ 77,3 проц[...] зорюулагдаха болоно. [...]дэ, 1971—1975 онууд[...] сасуулбал, арбадахи [...] жэлдэ 329 миллиард [...]гөөр ехэ мүнгэн арадай [...]дал байдал һайжаруу[...] гаргашалагдаа.

КПСС-эй XXVI съезд [...] баталагдаһан Гол [...]дэй ёһоор, хэрэглэмж[...] нөөсэлгэдэ гаргашалаг[...] национальна доход бай[...]бан жэлэй туршада 18—2[...] центээр дээшэлхээр [...]лагдана.

Хэрэглэмжын фонд [...] хубиһаа — ниитын хэр[...]жын фондһоо ба хуби[...]рэглэмжын фондһоо бү[...]дэг юм.

Хубиин хэрэглэмжын [...] (ажалай түлбэриин фонд) [...] нөө үедэ ажалшадай [...] тэдэнэй гэр бүлын [...] хэрэглэмжэнүүдые [...] арга болоод байна. [...] үедэ ажалшадай [...] дээшэлүүлхэ талаар [...] хэмжээнүүд абтана. [...]риин һалбаринуудай [...]ришэд ба алба хаагшад[...]лин хүлһэ дээшэлүүл[...] удаа захалагдаад, [...] табан жэлдэ бэелүүлэ[...] шухалын шухала [...] хэмжээ ябуулгануудай [...]

Советүүдэй хүдэлмэри

ЭДЭБХИТЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Советүүдэй хүдэлмэридэ депутадуудай бүлэгүүд үргэн эхэ. Депутадууд, илангаяа социальна хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ идэбхитэйгээр хабаадаг. Арадай депутадуудай Улаан-Үдын городой ба районой Советүүдтэ 1000 депутат 41 бүлэгтэ нэгэдэнхэй.

...на. Январь һарада депутадуудай бүлэг ниитын советэй хамтын заседани үнгэргэжэ, «Хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлые хүмүүжүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ. Ехэ классуудай хүбүүд, басагад түрэлхидтэ уригдаа һэн. Багшанар болон депутадууд түрэлхидтэй, тэдэнэй үхибүүдтэй ехэ хөөрэлдөө хэжэ, тэдэнние тон һонирхолтой, туһатай хэрэгээрнь һамааруулха гэжэ нэгэн шиидхэбэри абаа. Энэ клуб нээгдэбэшье, гурбан жэлэй туршада тусхай байрагүй байһан. Депутадуудай бүлэг энэ асуудалаар арадай депутадуудай Октябрьска райсоведэй гүйсэдкомдо нэгэнтэ бэшэ хандаһан байна. Тус бүлэгэй олонхи депутадууд, тодорхойлбол, нүхэд Р. В. Хамшыкеева, М. З. Красикова, Г. Ф. Соловьева, Р. П. Кузнецова гэгшэд али болохо асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Тэдэнэр гол хүдэлмэри дээрээ хэды сүлөөгүй байбашье, депутадайнгаа нангин үүргые бэелүүлхэдээ эдэбхитэйгээр хандана. 15-дахи ГПТУ-гай директорэй орлогшо Т. Т. Бардамовагай хүтэлбэрилдэг депутадуудай бүлэгтэ (45-дахи һургуули) 3-дахи участогай хүн зоной элүүр энхые хангаха талаар байһан дутуу дунданууд тухай гомдол ороһон байгаа. Ушарынь, хэдэн жэл соо эндэхи участковэ врач угы байгаа, тэрэниие болоходо, илангаяа наһатайшуул, дайнай инвалидууд, пенсионернүүд мухардадаг бэлэй. Энэ асуудал депутадуудай бүлэгэй заседани дээрэ зүбшэгдэжэ, 4-дэхи поликлиникын даагша Е. М. Болдоновада мэдээсэгдээ юм. Депутадуудай бүлэг дотор һалбари һалбараар секторнүүд байгуулагданхай. Жэшээлэбэл, хүүгэдэй ябуулагаха хүдэлмэреэр, участогые болголгодо тохилтой болголгоор, ниитын гурим заршам сахилгаар, худалдаа наймаагаар, ниитын эдеэ хоолоор бусад секторнүүд эмхидхэгдэнхэй. Депутадуудай бүлэгэй заседани дээрэ харагдаха асуудалые бэлдэлгэдэ хүнүүд олоороо хабаададаг юм. Ингэжэ ажалаа ябуулхадань, ехэ ашаг үрэтэй байдаг.

Һуралсалай жэлэй эхилэһээ байхада, бүлэгэй депутадууд тэдэнэй һургуулиин округуудта байһан багашуул хүрэжэ байһан саг соонь бэелүүлхын тула оролдоро гаргана. Жэшээнь, 29-дэхи һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн депутадуудай 1-дэхи бүлэг (түрүүлэгшэнь П. М. Карбаинова) оролдосын хүсөөр энэ һургуулиин дулаан оруулагдаха байна. 50-дахи һургуулиин дэргэдэхи депутадуудай 8-дахи бүлэгэй дурадхалаар «Байкал» кинотеатрта капитальна заһабари хэгдэхэ асуудал шиидхэгдээд, мүнгэн һомологдоо. Комушко поселогой үйлсэнүүдые гэрэлтүүлхэ һайжаруулха тухай асуудалые депутадууд дүүрэн шиидхэбэ. Иимэ жэшээнүүд олон.

Эдэ бүлэгүүд депутадуудай тоосоо шагнана, дүй дүршэлөө, һанамжаа хубаалдана. Энэнь ажал хүдэлмэриндэнь ехэ туһа хүргэдэг байна.

Н. ГУЩИНА,
арадай депутадуудай городской Советэй гүйсэдкомой эмхидхэлэй таһагай инструктор.

ЗОНОЙ НАЙДАЛДА ТҮШЭГЛЭНХЭЙ

Ажалша нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй Цындыма Цынденовна Николаевагай нэрэ гансашье ажахы дотороо бэшэ, харин бүхы Хэжэнгынгээ район соо мэдээжэ болонхой. Энэмнай, юрэдөөл, найман класс дүүргээд, үнеэдые даажа абаад байхадаа, «һаалишадай дуталдажа байһан үедэ түрэл совхоздоо туһалбаб» гэһэн үндэр мэдэрэлээр эзэлэгдэнхэй ябаа бэлэй. Тэрэ гэһээр арба гаран жэл мэдэгдэнгүйгөөр үнгэршэбэ. Гансал үхибүүдэйнгэ ехэ болохыень харахадаа, сагай түргэн ошохыень тухайлдаг хэбэртэй. Ехэ хүбүүниинь наймадахи класста һурана.

—Сережынгоо зэргэ ябахадаа үнеэдые даажа абаһанаа һанахадам һонин агша. Эжыдээл найдаһан хүн аабзаб даа, — гээд миһэрэн, эхэ тээшээ урихангаар харана.

—Тингээл гээбы даа. Үгөөрөөл туһалһан хүн аабзаб, өөрөө һаалишан, ехэ сүлөөгүй ябааб, — гэжэ гуша гаран жэлдэ энэ мэргэжэлдээ үнэн сэхэ ябаһан Антонида Васильевна хөөрэнэ.

Цындыма Цынденовна мүнөө Хэжэнгын районно Советэй депутат юм. Загаһата нютаганиь хүн зоной үзүүлһэн энэ ехэ этигэл найдабари тэрэнние ходо урмашуулдаг, шэн габьяата ажалда зоригжуулдаг байна. Түрэл партиингаа XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа һэн.

Энэ түрүү һаалишан түрүүшынхиеэ тугаллаха гунжадые даажа абаһан юм. Тингэбэшье энэ жэл даажа байһан үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү һааха уялгатай. Цындыма Цынденовнагай хэлэһэн үгэ найдамтай. Дүүргэхэл байха. Гансашье өөрынгөө ажал тухай тэрэ бодомжолдоггүй, харин нүхэдтөө һанаагаа зобожо ябадаг һайн һайхан абаритай юм. Залуу һаалишад Будаева Надя, Чимитова Ульяна, Ананина Люба гэгшэдтэ ходо туһалдаг. тэдэнэй һурган-хүмүүжүүлэгшэнь болоно, — гэжэ Загаһатын совхозой һү һаалиин фермые даагша Николай Петрович Егоров магтана.

Нүхэр Николаева мүн лэ һунгагшадайнгаа үгэһэн захяа бэелүүлхын түлөө ходо оролдодог.

—Загаһата тосхонойнгоо үйлсэнүүдые ногооруулха, сэбэрлүүлхэ тэһэн захяа һунгагшадни үгөө һэн. Эндэ һая айлнуудаар ябажа хэлээб. Энэ захяа дүүргэхэ байхабди, —. гэжэ тэрэ мэдүүлнэ.

Коммунист Ц. Ц. Николаева МТФ-гэйнгээ партгрупорг, совхозойнгоо арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн юм. Жиирэй һаалишадай партиин гэшүүндэ олоороо орохын тула анхаралаа хандуулжа, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Долоон һаалишад коммунистнууд болонхой. Мүнөө эндэхи малшад XXVI съездын шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр. шудалжа байна.

Г. БАДМАЕВА.

Хэжэнгэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

«ХОЁР СЪЕЗД—НЭГЭ ЗОРИЛГО»

Болгариин Коммунис партиин XII съезд Софида хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Тэрэнэй үрэ дүн хадаа хүсэһэн түгэс социалис общество байгуулха замда шухала нэгэ шата болобо гээшэ. Арадай ажахын комплексые хүгжөөлгэдэ промышленностиин, илангаяа машина бүтээлгын гол шухала үүргэ дүүргэжэ байһаниие элидхэйлэн харуулаа. Шэнэ табан жэлдэ промышленна продукци үйлэдбэрилгэнь 50—55 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Хүдөө ажахыда ороoһо таряа ургуулга шиидхэгдэхэ ёһотой гол зорилго болгогдожо, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ мал ажалые аша үрэ ехэтэйгээр, шууд түргэнөөр хүгжөөгдэхэнь. БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. Живковэй тоосоото элидхэл дотор онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор, Болгариин Коммунис парти социалис экономико хүгжөөлгые миил өөрын зорилго бэшэ, харин арад зоной материальна байдал ба оюун бодолой эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангалгын, хүнэй али бүхы талаараа тааруу зохидоор болбосорон хүмүүжүүлгын хэрэг мүн гэжэ ходо тоолодог байһан.

Болгарида социализм байгуулгын ээлжээтэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, съезд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй туйлай ехэ удха шанартай байһаниие онсолон тэмдэглэһэн байна. Тэрэнэй уг зорилгонууд ба тобшололнууд Болгариин коммунистнуудые шэнэ амжалтануудта зоригжуулна. БКП-гэй дээдын хуралдаанай бүхы хүдэлмэри «хоёр съезд—нэгэ зорилго» гэһэн, тодорхойлон хэлэбэл, эб найрамдал хангалга ба коммунизм байгуулга гэһэн уряа доро үнгэрөө.

Болгариин коммунистнууд түрэл арадайнгаа хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн, XXVI съезд дээрэ улам хүгжөөгдэһэн КПСС-эй эб найрамдалай программые Болгариин бүхы ажалшад өөрынгөө программа болгон абана гэжэ баяр баясхалантайгаар мэдүүлээ. Советскэ Союзай Коммунис партитай, совет арадтай аха дүүгэй харилсаа холбоонуудые али болохоор бэхижүүлгэ хадаа БКП-гэй бүхы ажал ябуулгын онсо шухала шэнжэнь болоно.

Болгариин партийно-правительственна делегациин 1977 ондо албанай хэрэгээр Советскэ Союз ошоһон, 1979 оной эхеэр Л. И. Брежневэй Болгари ерэһэн ушар тоосоото үе соо урагшаа дабшажа ябаһан замдамнай тон шухала үйлэ хэрэг болоһон байна. Саг үргэлжын харилсаа холбоон, манай партинууд ба гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд— Л. И. Брежнев ба Т. Живковэй уулзалга болон хөөрэлдөөнүүд КПСС ба БКП, СССР ба НРБ хоёрой хоорондохи бүхы ажал ябуулгын политическэ компас мүн болоно гэжэ албанай хэрэгээр тэдэ делегацинуудай бэе бэедээ ерэлгын дүнгүүд харуулһан байна.

Болгариин коммунистнуудай өөһэдынгөө революционно ёһо заншалнуудта, марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ байһаниие БКП-гэй XII съездын шиидхэбэринүүд үшөө дахин элирхэйлэн харуулба. Социалис хани нүхэсэлэй нэгэдэлые бэхижүүлгын, Советскэ Союз ба социалис бусад оронуудтай хани нүхэсэлэй харилсаануудые хүгжөөлгын замаар Болгариин Коммунис парти бата найдамтайгаар дабшана. Болгариин коммунистнуудай туйлалтануудай социалис бүхы хани нүхэсэлэй хамтын үрэ дүнгүүдэй үндэрһөө социализм хадаа дэлхэйн хүгжэлтын магистральна зам байһаниинь эли тодоор харагдана.

США: ДЭЭРЭЛХҮҮ БҮДҮҮЛИГ, ҺЭНГЭРГҮЙ ААША

Далайда хабаатай хуули гуримуудай талаар Нью-Йоркдо зарлагдаһан конференциин арбадахи сессиин хүдэлмэридэ Холбоото Штадууд зорюута һаад түбэг тохёолдуулжа байна. Энэ асуудалаар нэгэдхэгдэһэн конвенциин статьянуудые зохёолго тус сесси дүүргэхэ ёһотой байһан. Нью-Йоркдо сугларһан 50-һаа дээшэ оронуудай түлөөлэгшэд нягта наринаар хаража зохёогдоһон тэрэ документые эсэслэн баталха зэргэтэй байһан гээшэ. Хэдэн жэлэй туршада зохёогдоһон энэ документ дотор тус асуудалаар бүхы гүрэнүүдэй аша туһада хабаатай хуулита эрхэнүүд анхаралтайгаар хараада абтаһан байха юм.

Уласхоорондын шухала удха шанартай энэ документдэ гар табилгын ёһолые хаана, хэзээ үнгэргэхэ саг болзорой тодорхойлогдоод байтар, гэнтэ США ог таһа арсан, гэдэргэдэбэ. Засагай хүтэлбэридэ ерэһэн республиканска захиргаан дэлхэйн ондоо гүрэнүүдтэ дээрэлхүү бүдүүлигээ, эшэхэ нюургүй байһанаа харуулан, далайда хабаатай хуули гуримуудай талаар гол түлэб зүбшэгдэжэ дүүрэһэн конвенциие дахин хаража үзэхэ хүсэлтэй байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Урид өөр дээрээ даажа абаһан уялгануудһаа дура зоргоороо арсалгынь энэ уг зорилго яһала ойлгосотой юм. Тэрээн тухайгаа Вашингтон хэнһээшье нюунагүй. Тэрэнь хаанаһаа ямар эшэ үндэһэтэйб гэхэдэ, американ монополинууд уласхоорондын уһануудтахи далайн оёорой ашагта малтамалнуудта дура зоргоороо орохо «эрхэтэй» болохые тэгүүлнэ. Мүн дэлхэйн нэгэдэл болон договороор баталан абаһан уялгануудта харюусалгагүйгөөр хандаха ябадал мүнөө Вашингтоной юрын ушар хэрэг болонхой.

Индиин океанай талаар конференци зарлаха тухай ООН-ой шиидхэбэринүүдые бэелүүлгые хойшо таталгаар Холбоото Штадууд бүдүүлиг ааша гаргана. США-гай мүнөөнэй засаг захиргаан шахардуу байдалые һулаpуулгын жэлнүүдэй үедэ совет-американ харилсаануудта туйлагдаһан хамаг һайшаалтай юумэнүүдые Картерай үеынхиһөө бүри ехэ эдэбхитэйгээр усадхахые оролдоно.

ОСВ-2 гэдэг Договор, мүн бусад хэлсээнүүдэй бодото бэелэл удаан болзороор хойшолуулагданхай. США-гай оборонын министр Уйнбергер ракетнэ добтолгодо эсэргүү оборонын хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга хизаарлаха тухай 1972 оной совет-американ договорһоо арсаха арга боломжо тухай асуудал олоной урда сэхэ табина. Зүгөөр уласхоорондын энэ шухала документ болзоргүйгөөр баталагданхай ха юм. США-гай гүрэнэй секретарь Хейг гэгшэ хүнэй бүришье ехээр дураа гутама юумэнүүдые хэлэнэ. Американ бүлэг журналистнуудай «1972 оной хэлсээнүүдые һэргээхэ талаар ямар нэгэ һэдэлгэ хэгдэхээр түсэблэгдэнэ гээшэ гү?» — гээд асуудал табихадань, тэрэ һэнгэргүй бардамаар: «Үгы, 1972 оной хэлсээнүүд бидэнэрэй һанаае ехээр зобооногүй» гэжэ мэдүүлээ.

Хэнииешье тоонгүйгөөр, һанаһан, хүсэһэн бүхы юумэеэ дуран соогоо хэжэ байхадань, Холбоото Штадуудта болохо гэжэ Вашингтон юундэшьеб болгоомжогүйгөөр гү, али балмад бүдүүлигээр бодомжолно. Иимэ һэнгэргүй һанаашалгань тэдэниие нэгэтэ бэшэ панхаруудтуулһан, энэшье удаа тиимэ юумэнэй болохо байһанда һэжэг түрэнэгүй.

АНГЛИИН ЛЕЙБОРИСТНУУДАЙ ЭБ ТАҺАРАЛГА

Англиин лейбористнуудай партида эб таһаралга болобо. Баруунай үзэл баримталдаг ажал ябуулагшадай бүлэг партиин зэргэһээ амяарлан гаража ошобо. Тэдэнэй дунда урдань министрнүүд байһан лейбористнууд Дженкинс, Оуэн, Роджерс, Уильямс ба парламентын 13 гэшүүн бии. Амяарлагшад шэнэ социал-демократическа парти байгуулха тухай мэдүүлгэ хээ. Өөһэдынь һанамжын ёһоор, тэдэнэр буржуазна либеральна партитай союзнигууд боложо, оронойнгоо политическэ хүтэлбэриһөө лейбористнуудые түрижэ гаргаха зорилго табина.

Энэ үйлэ хэрэгэй ангиин талаар уг зорилгонь Англиин ажабайдал дээрэһээ эли тодоор харагдана. Лейбористнуудай партиин гол хүсэндэ профсоюзуудай гэшүүд оролсодог. Политическэ байдалда лейбористнуудай хүтэлбэриин баруунай үзэл баримталагшадай засаг барижа байһан ангиин аша туһада үнэн сэхээр алба хэжэ байһан үедэ Англиин буржуази лейборис партитай хамжалгаа тэсэжэл байһан гээшэ. Хүдэлмэришэн ангиин хүдэлмэригүйдэжэ байһан ба консерваторнуудай правительствын ажалшадай аша туһын хэрэгтэ үргэн ехэ добтолго хэжэ эхилһэн һүүлэй үедэ парти доторнь зүүнэй үзэл баримталагшадай хүсэн нилээд бэхижэһэн байха юм. Тиигэжэ һүүлдэ зарлагдаһан конференци дээрэ НАТО-гой дэлгүүрһээ Англиин гараха тухай, ядерна буу зэбсэг хуряан абаха тухай, национализаци хэхэ үргэн программа тухай хэдэ хэдэн шухала шиидхэбэринүүд абтаһан байха юм. Эгээл гол шухалань юун байгааб гэхэдэ, ажалшадай аша туһын хэрэгтэ урбалта хэдэг баруунай үзэл баримталагшадтай хахасахын тула партиин хүтэлбэри һунгалтын гурим үндэһөөрнь хубилгаһан байна.

Ингэжэ энэ партиин хүтэлбэриин гүрэнэй засаг барижа, гансахан монополинуудта эсэргүү тэмсэл ябуулхабди гэжэ найдабари үгэхэ бэшэ, харин буу зэбсэг ехээр гаргалга ба США-гай ээрхэг түримхэй политика дэмжэлгэһээ арсаха, эдэ найдуулгануудаа бэелүүлхэ бодото арга боломжо Англиин мүнөө үеын түүхэдэ анха түрүүшынхеэ бии болобо. Имагтал энэ арга боломжо Англиин баяшуулай засагые дары түргэн хэмжээнүүдые абахыень баадхаба гээшэ.

Лейбористнуудай партиин зэргэдэ һандарал, эб таһаралга зорюута эмхидхээд, социалис ёһоор обществоёо шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин хабаадалгые һулаpуулхабди гэжэ Англиин буржуази найдана. Имагтал энэ ушарһаа монополинуудай хэблэл шэнэ социал-демократическа парти байгуулгые баяр баясхалантайгаар угтажа, тэрэнэй либералнуудтай союзник боложо, хоёр партитай буржуазна байгуулалтада үгэ дууламгай хамжагшын үүргэ дүүргэхэ байһанда найдана.

Гэхэтэй хамта, гүрэнэй засагай хүтэлбэридэ түрүү үзэлтэй лейборис правительствын ерэхэгүйн түлэ бүхы юумэн хуу хэгдэжэ байна. Энэ зорилгоор Англиин хэблэл тус партиин зүүнэй тала баримталагшад ба «дундуур хараа бодолтоной» хоорондохи зүришэлдөөе элдэб аргаар һүжэрөөхые оролдоно. Өөһэдынгөө хараа бодолой талаар «дундууршагуудынь» амяарлан һалаһан социал-демокрадуудһаа балайшье ехэ илгаагүй юм.

Великобританиин коммунис парти амяарлагшадай харата ябуулгануудые эрид шууд буруушаажа, консерваторнууд ба социал-демокрадуудта эсэргүү тэмсэлдэ Англиин зүүнэй тала баримталагшадай хүдэлөөе дэмжэһэн байна.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

[Улаан]-Үдын районой Бага-Куналей[...]доохи гуталай магазинда дүй дүр[...] наймаалагшад Надежда Алек[...] Смолина, Тамара Леоновна [...] гэгшэд арба гаран жэлэй [...] эбтэй эстэйгээр хүдэлжэ байдаг юм. Хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгада анхаралтайгаар хандадаг эдэ нүхэднай ажалшадай дунда хүндэтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. А. Смолина, Т. Л. Панькова.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

Социалис оронуудаар

СЕПГ-гэй СЪЕЗДДЭ АЖАЛАЙ БЭЛЭГ

БЕРЛИН. «Туршалганууд амжалтатайгаар үнгэржэ байна, обьект эрхим һайнаар хүдэлнэ», — Котбус хотоһоо холо бэшэхэнэ оршодог Еншвальдахи ТЭС-эй уужам һаруул машинна зал соо тодхогдоһон 500 мегаватт хүсэтэй түрүүшын энергоблогой хүдэлмэриие мэргэжэлтэд эгээл иимэ тобшо үгэнүүдээр сэгнээ бшуу. Тус энергоблок хараалагдаһан болзорһоо хэды һараар урид туршалгын ашаглалгада үгтөө юм. Энэ хадаа барилгашадай болон мэргэжэлтэдэй СЕПГ-гэй X съездэ бэлдэһэн ажалай бэлэг гээшэ.

Энэ айхабтар үргэн дэлисэтэй барилга Котбусай боро нүүрһэнэй баян хэбтэшэнүүдые голлон, олон километр зайе эзэлһэн талмай дээрэ эрхилэгдэжэ байнхай. Электростанциин шэнэ шэнэ корпусууд үдэр бүри шахуу үндыи бодоно. Гүйсэд ашаглагдахадаа, энэ ТЭС 4000 мегаватт элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ юм. Ондоогоор хэлэбэл, боро нүүрһэн дээрэ хүдэлдэг Европодохи эгээн томо ТЭС болохо байна. Нүгөө талаһаа, Еншвальдахи ТЭС — ГДР-тэ шэнэ табан жэлдэ баригдаха элшэ хүсэнэй гол объект мүн. Тэрэнэйл ашаар электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ зорилготой хараа түсэб бэелүүлэгдэхэ юм.

ҮЙЛЭДБЭРИИН УРГАЛТА ТҮСЭБЛЭГДЭНЭ

БУДАПЕШТ. Эндэ һаяхана тунхаглагдаһан Венгриин госхозуудай бэелүүлхэ хараа түсэбэй ёһоор хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые байгша ондо эрид дээшэлүүлхэ зорилго табигдана.

1981 ондо абтаха бүхы валова продукциин үнэ сэн 63,3 миллиард форинтдо хүргэгдэхэ гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэй хэмжээнһээ 13 процентээр ехэ болохо байна. Ороoһо таряа болон бусад ургамалнуудые ургуулгада онсо анхарал хандуулагдаха. Мяха ба тоһо үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлхэ.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР

БУХАРЕСТ. Румыниин металлургнууд 1981 онойнгоо түрүүшын хоёр һарын дүнгүүдые гаргаба. Румыниин Коммунис партиин байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, тэдэнэр арадай ажахыда түсэбһөө гадуур 8.350 тонно булад, 15.000 тонно булад прокат, 9.400 тонно булад соргонуудые эльгээбэ.

Шэнэ табан жэлэй туршада шанар һайнтай булад үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэдэ, һалбариин бүхы ажал хүдэлмэриие ашаг үрэ ехэтэй болголгодо Румыниин металлургнууд ехэ анхаралаа хандуулха юм.

ЛАОС. Амгалан байдалаа зохёожо байһан лаотян арад экономикоёо хүгжөөлгэдөө шэнэ амжалтануудые туйлана. Кооперативна хүдэлөөн орон дотор үргэдэнэ, элүүрые хамгаалга ба арадай гэгээрэл шэнэ шатада оронхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вьентьянай нэгэ үйлсэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

БАЙДАЛ—ПАРТИИН АНХАРАЛДА

... олзо доходтой болонхой.

Ниитын хэрэглэмжын фонднуудта үнгэрэгшэ табан жэлдэ бүхыдөө 527 миллиард түхэриг һомологдоо. Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд дотор эдэ фонднуудые арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада 20 процентээр дээшэлүүлхээр хараалагдана.

Ниитын хэрэглэмжын фонднуудһаа түлөэри ба хүнгэлэлтэнүүдтэ 116,5 миллиард түхэриг 1980 ондо гаргашалагдажа, 1970 онойхитой сасуулбал, хоёр дахин ехэ болоо. 1975 онһоо 1980 он болотор эдэ түлбэри ба хүнгэлэлтэнүүдэй хүн бүхэндэ хүртэсэ 354-һөө 438 түхэриг хүрэтэр ургаа.

Арбадахи табан жэлэй туршада ажалшадай һуудал байдалые һайжаруулгада республикын бюджедһээ 671,8 миллион түхэриг гаргашалагдаа. 1981 ондо мүн лэ энэ хэрэгтэ 145,5 миллион түхэриг һомологдобо. 1980 онойхидо орходоо тэрэнь 2,8 процентээр ехэ болоно. Арадай гэгээрэлэй эмхи зургаануудые хангалгада 1981 ондо 73,4 миллион түхэриг һомологдожо, 1980 онойхиһоо энэнь 2 миллион түхэригөөр дээшэ болоно; соёлой эмхи зургаануудта 13,6 миллион түхэриг — урда жэлэйхиһээ 6,7 процентээр дээшэ; улад зоной медицинскэ хангалгада 51,2 миллион түхэриг — 1,8 процентээр дээшэ мүнгэ зөөри һомологдоо.

Хүн зоной олзо доходой ургалтада гэр байрын түлөөһэн жэлэй ерэхэ тудам улам ехээр нүлөөлнэ. Юуб гэхэдэ, тэрээнэй хэмжээн хүдэлмэришэдэй бүлэнэрэй бүхы олзо доходой оройдоол 3 процентнь боложо, 50 жэлэй туршада нэгэл хэбээрээ байһан зандаа. Ажалшадай гэр байрын ба коммунальна хангалгын түлөөһэн хадаа барилгада гаргашалагдаһан мүнгые харюулхаһаа байха, гансал тэдэнэй харууһалалга ба хангалгада гаргашалагдаһан мүнгэнэй оройдоол гурбанай нэгэ хубиһаа доошо мүнгыень бусаадаг байна. 6 миллиард түхэригһөө дээшэ бусад гарзануудынь ниитын хэрэглэмжын фонднуудһаа харюулагдадаг.

1981 ондо манай республикада гэр байрын барилгада 14,1 миллион түхэриг гаргашалагдажа, 377 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана. 1980 ондо 313,6 мянган дүрбэлжэн метрэй байрын гэрнүүд ашаглагдаа.

Хүн зоной худалдан абаха арга боломжо дээшэлнэ. Жэшээнь, арбадахи табан жэлэй туршада республикын худалдаа наймаанай эд бараанай эрьесэ 31 процентһээ үлүүгээр ургажа, 1980 ондо 968.872 түхэриг болоо. Соёлой-ажаһуудалай ба ажахын хэрэглэлэй эд бараан бүри ехээр наймаалагдадаг болонхой. 1980 оной эхиндэ манай республикын хүн зоной хубиин хэрэглэмжэдэ 22,9 мянган хүнгэн автомобиль, 80 мянганһаа дээшэ мотоцикл ба мотороллер байгаа. Гансал 1980 ондо 3700 хүнгэн автомобиль худалдагдаа.

Мүнөө үедэ республикымнай 100 айл бүлэ бүхэндэ 90 телевизор, радиоприёмник ба радиоло, хубсаһа угаадаг 91 машина, 72 холодильник, 16 мотоцикл ба мотороллер, янза бүриин 411 час хүртэдэг гээшэ.

Худалдаа наймаанай эд бараанай эрьесэ саашадаашье дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Жэшээнь, 1981 ондо тэрэнэй хэмжээн манай республикын гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанда 3,4 процентээр ургажа, 998,5 миллион түхэригтэ хүргэгдэхэ байна.

КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежнев хүн зоной үдэр бүриин эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха тушаа онсо торгтоһон юм. «Манай хэлсэһэн юумэн — эдеэ хоолой продуктнууд, арадай хэрэглэмжын эд бараанууд, хангалгын һалбаринууд — эдэмнай хэдэн олон миллион хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалай асуудалнууд болоно гээшэ», — гэжэ хэлээ бэлэй.

1981 оной түсэбэй ёһоор, манай республикада ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада 2,8 миллион түхэриг, коммунальна ажахыда 5,6 миллион түхэриг хараалагданхай. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэриин хэмжээн 8 процентээр ургажа, бүхыдөө энэ хүдэлмэри 22 миллион 600 мянган түхэригтэ хүргэгдэхэ.

Медицинскэ хангалгые һайжаруулгада саг үргэлжын анхарал хандуулагдажа байдаг. Мүнөө манай республикада 150 эмшэлэлгын эмхи зургаан бии гээшэ. Тэндэ 2500 врач, 8200 дунда мэргэжэлтэй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг. 1981 ондо хүн зоной элүүрые хамгаалгада 51,2 миллион түхэриг, тэрэ тоодо эмшэлэлгын шэнэ эмхи зургаануудай барилгада 3,3 миллион түхэриг гаргашалагдаха.

Социальна тэдхэмжэ һайжаруулха талаар үргэн ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана. Жэшээнь, «Үхибүүдтэй бүлэнэртэ үзүүлэгдэдэг гүрэнэй туһаламжа үргэдхэхэ хэмжээнүүд тухай», «Хүн зоной социальна хангалга саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан абтаһан тогтоолнууд арад зоной ажабайдалые улам саашань һайжаруулха гэһэн гол зорилготой манай партиин сэсэн мэргэн политикые үшөө дахин гэршэлбэ.

В. ГУЩИН,
Зүүн Сибириин соёлой институдай багша.

ХҮН БА байгаали

ЭМ ДОМТО УРГАМАЛНУУД

Манай баян тала дайдада, ой модон соогуур ба нуга сабшалан дээрэ арадай ажахыда шухала хэрэгтэй олон янзын ургамал ногоон дайралдадаг. Эдэнэй олонхинь эм домдо хэрэглэгдэдэг ургамалнуудай тоодо ородог юм. Эхэ орон доторнай медицинскэ промышленностиин гаргадаг эмшэлгын бүхы препарадуудай 50 процентнь эм домто ургамалнуудаар бүтээгдэдэг байха юм. Ургамалһаа бүридхэгдэн хэгдэһэн эмүүд зүрхэ-һудаһанай, нервнэ, хотын болон бусад элдэб үбшэнние аргалхада үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Нохойн хоншоорой жэмэс байгаалиин поливитаминай концентрат гэжэ нэрлэгдэнхэй. Юундэб гэхэдэ, энэ эм домто ургамал витамин «С» гэдэгээр баян юм. Имнэ витамингүйгөөр хүн ажамидаржа шадахагүй ха юм.

Буркоопсоюзай коопзверопромхозууд алирһанай набшаһа, хуһанай гүлгэ, нохойн хоншоор, долоогоно, мойһо болон элдэб арбаад янзын ургамалнуудые бэлэдхэжэ, медицинскэ промышленностиин хэрэглэмжэдэ эльгээдэг болонхой.

Эм домдо ородог ургамалнуудые суглуулхадаа, байгаалиие хамгаалга — бүгэдэ арадай нангин хэрэг гэжэ мартажа огтошье болохогүй. Тиимэһээ ургамалай эхые таһалжа, үндэһэтэйнь ходоро татаха хорюултай юм. Тэрэниие суглуулдаг газараа жэл бүхэндэ һэлгэжэ байхада һайн. Тиигээгүй һаа, эндэ үнэтэ ургамал үсөөржэ, хожомоо ургахаяа болишодог.

Хуһанай гүлгэ суглуулхада эгээл таатай зохид хаһа хабар юм. Хэрбээ энэ хаһаһаа урдашагуур суглуулбал,順 хоншуу үнэртэй, дабирхайтай бодосуудынь охигүй боложо, һуларшаһан байдаг.

Хуһанай гүлгэн дабирхай, эфирнэ тоһон гэхэ мэтын бодосуудаар баян. Алирһанай набшаһа хабартаа бэлэдхэхэдэ һайн шанартай байдаг. Энэ үедэ тэрэ түргэн хатадаг. Алирһанай набшаһан соо хэдэн янзын кислотанууд, глюнозид, арбутин гэхэ мэтэ бодосууд бии.

Һархяаг, алирһан, жэмэс болон эм домдо ородог ургамалнуудые сэхээр суглуулха, энэ шухала ниитын хэрэгтэ залуушуулые олоор хабаадуулха зорилготойгоор ВЛКСМ-эй Буряадай областной комитет, Буркоопсоюзай правлени 1980 ондо республика дотор тусхай конкурс соносхоһон байгаа.

Һаяхан энэ конкурсын дүнгүүд гаргагдаба. Алирһа жэмэс, һархяаг болон эм домдо ородог ургамалнуудые суглуулгада эдэбхитэйгээр хабаадахаһаа гадна, эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө ВЛКСМ-эй Буряадай областной комитедэй болон Буркоопсоюзай правлениин тогтоолоор Улаан-Үдын кооперативна техникумэй түлөөлэгшэдтэ Хүндэлэлэй грамота. 150 түхэриг хэмжээнэй нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаба. Баргажанай дунда һургуули Хүндэлэлэй грамотада, 100 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шанда хүртөө. Хойто-Байгалай районой Байкальскын. Баунтын районой Багдаринай, Баргажанай районой Үүрэгэй дунда, мүн энэ районой Уланай дунда һургуулинуудта урмашуулгын 50 — 50 түхэригэй мүнгэн шан барюулагдаба.

Эм домдо ородог ургамалнуудые суглуулха үедэ һурагшадые хүтэлбэрилһэн техникумэй, дунда һургуулинуудай багшанар мүнгэн шанда хүртөө. Эдэнэй тоодо В. О. Богидаева, Р. Р. Латыпов (Улаан-Үдын кооперативна техникум), Г. Н. Резникова, Г. В. Зверькова (Баргажан), В. Н. Крылова (Хойто-Байгал), Т. П. Шустова, В. С. Мартынова (Баунт) оролсоно.

Улаан-Үдын кооперативна техникумэй һурагшад үнгэрһэн 1980 оной туршала 421 килограмм хатаагдаһан нохойн хоншоор, 148 килограмм долоогоно болон 646 килограмм алирһа жэмэс тушаажа, республика дотор соносхогдоһон конкурсдо түрүү һуури эзэлһэн байна. Зунайнгаа амаралтын үедэ пионернүүд болон комсомолшуудые, ажалай семестрэй хаһада студентнэрые 1981 ондо соносхогдоһон конкурсдо эдэбхитэйгээр хабаадахыень уряалнабди. Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй конторонуудта, коопзверопромхозуудта алирһа жэмэс, һархяаг болон эм домдо ородог ургамалнуудые элбэг дэлбэгээр тушаахыетнай уряалнабди.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай охотовед.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ТОБШОХОНООР

БАРИЛДААН. Эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар уласхоорондын мүрысөөн Улаан-Баатар хотодо боложо дүүрэбэ. ПНР-эй, ЧССР-эй, СССР-эй болон МНР-эй 60 гаран эдир барилдаашад хабаадажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлээ. Буряадай хүүгэдэй спортын һургуулинуудай һурагшад оронойнгоо спортын нэрэ хүндые хамгаалһан байна. Тиихэдээ В. Попов, С. Цыбикжапов, В. Переломов, Ж. Молонов болон хамта зургаан хүн шангай һууринуудые эзэлбэ.

* * *

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Махачкала хотодо болобо. Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй 3 дахи курсын студент Жигжит Лубсанов 57 килограммай шэгнүүртэн соонюо гурбадахи һуури эзэлжэ, СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргээ. Манай республикын бэрхэ барилдаашадай нэгэн спортын мастер Кирилл Балдаев тэрэниие һурган һоридог юм. Энэнь залуу тренерэй һорижо бэлэдһэн гурбадахи мастер болоно.

САМБО. Эдиршүүлэй дунда самбо барилдаагаар бүхэсоюзна мүрысөөн Шэтын областиин Краснокаменск хотодо болобо. «Спартак» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй суглуулагдамал командын гэшүүд Э. Шаракшинов, Б. Раднаев, В. Логинов гэгшэд илажа гараһан байна. Д. Щебляков бронзо медаляар шагнагдаа.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Бүхэроссин һурагшадай хабарай мүрысөөн Кисловодск хотодо үнгэргэгдөө. Тренер Матвей Краснобаевай һурган һоридог Загарайн районой Шэнэ-Онохойн дунда һургуулиин һурагша Владимир Щевляков хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медаляар шагнагдаһан байна. Энэ һургуулиин 8-дахи классай һурагша Таня Гуринова эрхим зургаанай тоодо оробо.

САНА. Эдиршүүлэй дунда санаар оронойтүрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Мончегорск хотодо болобо. Кабанскын районой Сэлэнгын дунда һургуулиин һурагша Владислав Миронов 5 километртэ урилдахадаа, гурбадахи һууриda гараһан байна.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

„СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ“ ГАЗЕТЫН ШАНДА
ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ УЛАСХООРОНДЫН МҮРЫСӨӨН

ШЭНЭ ГУРИМААР...

КПСС-эй ЦК-гай «Сельская жизнь» газетын шанда хүртэхын түлөө дүрэ буляалдалгын барилдаагаар уласхоорондын мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо боложо дүүрэбэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, мүрысөөнэй эхиндэ бултадаа адли байдаг гээшэ. Аза талаантай, урагшатай байжа, шанда хүртэгшэдэй тоодо орохо бэшэ аа гүб гэжэ хүн бүхэнэй досоогоо сэдьхэдэг байһаниинь элитэ. Хоёр үдэрэй урда тээ нээлгын парад дээрэ МНР-һээ, СРР-һээ, мүн манай оронойхэдэн союзна республиканууднаа, тусхайлбал, Арменһээ, Азербайджанһаа, Грузиһаа, Казахстанһаа, Украинаһаа ба РСФСР-эй олон хото городуудһаа ерэһэн 117 барилдаашадай зэлэ татан зогсоходо, бултадаа этигэл найдалтай байһаниинь ойлгосотой һэн. Теэд спорт хадаа спорт ха юм даа. Эдэнэй гушаниинь шангай һуури эзэлхэ, оройдоол арбаниинь илажа гараха аргатай.

Мүрысөөн шэнэ гуримаар үнгэргэгдөө. Барилдаашад минутын забһарлалтайгаар 6 минута соо хабаяа туршаһан байна. Энэнь мүрысөөе бүри һонирхолтой, эдэбхитэй шанга, бушуу түргэн болгоо. Тиихэдэ али бүхы шэгнүүрэй спортсменүүд хоёр бүлэг боложо хубаархадаа, эгээл арга дүрэтэй, бар хүсэтэй, һайн һорилго бэлэдхэлтэй хүнүүдынь «һагшагда һагшагдаһаар», түгэсхэлэй нааданда уулзаха аргатай болоһон байха юм. Барилдаанай шэнэ гуримай һайн талань, онсо шэнжэнь энэл ха юм даа.

Байгша ондо уласхоорондын классай спортын дүрбэн мастер барилдаанай хибэс дээрэ гаража, залуушуулһаа шанга шалгалта абаба. Сэхыень хэлэхэдэ, манай уласхоорондын классай спортын мастернууд О. Алексеев, Б. Будаев гэгшэд хабаадабагүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, май һарада үнгэргэгдэхээ байһан Европын чемпионадта хабаадаха зорилготойгоор мүнөө тэдэ оронойсуглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, Минск шадархи «Стайки» гэдэг олимпийскэ баазада һуралсал-һориго хэжэ байнхай.

Манай заншалта мүрысөөн Барилдаанай уласхоорондын федерациин (ФИЛА) календарьта оруулагдажа, тэрэнэй туг доро үнгэргэгдэдэг болоходоо, эрилтэнь шангадаа, харюусалгань дээшэлээ гэжэ тэмдэглэлтэй. Урдандаа шангай һуури эзэлһэн гурбан хүн СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэдэг байһан һаа, харин мүнөө түрүүшын хоёр һуурида гарагшад нимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхэ юм.

Субботын үдэр шанга тулалдаанууд дүүрэжэ, уласхоорондын заншалта табадахи мүрысөөн түүхын хуудаһан болобо. Хэд хүндэлэлэй табсан дээрэ гараба гээшэб?

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ Б. Дашинамжилов — В. Голев (Яхадай АССР) хоёрой уулзалга һонирхолтойгоор хүлеэгдээ һэн. Эдэмнай хоюулаа гоё һайхан арга дүрэтэй барилдаашад юм. Түрүүшын үдэрнүүдтэ спортын мастернууд В. Аракелян, Л. Айсуев, В. Ринчинов болон бусадтай уулзахадаа, хаба шадалаа ехээр гаргажа эсэһэн манай мэдээжэ мастер Б. Дашинамжилов булигдажа, РСФСР-эй арадуудай спартакиадын чемпион В. Голевые илалтаарнь амаршалха баатай болоһон байна. Виктор Ринчиновые 7:5 тоотойгоор шүүжэ, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент, спортын мастерта кандидат Буянто Дашибальжиров гурбадахи һуурида гараба.

52 килограмм. Буряадай багшанарай институдай студентнэр спортын мастернууд В. Гармаев, В. Миланханов түгэсхэлэй мүрысөөндэ гоё һайханаар наадажа, суглаагшадай зүгһөө альга ташалгаар угтагдаа. Гонгын ханхинамсаар Владимир Гармаев сахилгаан түргэн гохо дэгээ хэжэ, нүгөөдэеэ шарбуулжархиба. Тиигээд үшөө хэдэн очко абажа, оройдоол минутаһаа халта үлүү сагай үнгэрөөд байхада, нюргалдуулан унагаажа, илалта туйлаа. Тренернүүд С. Калмыков Г. Бардамов хоёрой һурган һоридог Буряадай хүдөө ажахын институдай 1-дэхи курсын студент Баяр Дармаев иимэ ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадабашье, тунхарижа байнгүй, нёдондо илаһан Ж. Корпебаевые (Алма-Ата) шүүгээд, гурбадахи һуури эзэлээ. Иигэжэ заншалта мүрысөөн үшөө нэгэ шэнэ нэрэ элирүүлбэ, залуу барилдаашанай ехэ ерээдүйтэй байһые харуулба.

«Урожай» бүлгэмэй хүүгэдэй спортын һургуулиин директор Мүнхэ Цыдыпов нёдондонойнгоо амжалтые дабтаһан байна. 57 килограммай шэгнүүртэн соонюо түгэсхэлэй мүрысөөндэ тэрэ Россин Федерациин бэрхэ барилдаашадай нэгэн Егор Борисовтай (Яхадай АССР) уулзаа. Түрүүшын гурбан минутын туршада хэниинье булибагүй — 1:1. Наадынай хоёрдохи хахадта манай бүхэ эдэбхижэжэ, удаа дараалан дүрбэн очко абаба. Теэд энэгээрээ сэдьхэлээ ханангүй, бүри эршэмтэйгээр добтолжо, гонгын ханхинатар 25 секундын үлөөд байхада, нүгөөдынгөө нюргыень «шоройдуулаа». «Мүрысөөнэй эрхим барилдаашан» гэгдэжэ, М. Цыдыпов ШВСМ-эй тусхай шанда хүртэһэн байна.

Манай республикын бэрхэ барилдаашадай нэгэн Александр Павлов тухай онсолон тогтолтой. Эндэ 62 килограммай шэгнүүртэ мүрысөө. Урандаа Александр гол түлэб 68 килограммай шэгнүүртэ барилдадаг һэн. Гэбэшье спортсменэй абаһан нимэ шиидхэбэри зүб байгаа гэжэ һанахаар. Юуб гэбэл, тэрэ бүхы уулзалганuудтаа найдамтай һайнаар тулалдажа, илалта туйлаһан байха юм. Һүүлшын үдэр «Урожай» бүлгэмэй тренер Монголой залуу бүхэ Авирмидийн Энхые 13:7 тоотойгоор илаба.

Удаадахи хоёр шэгнүүртэ уласхоорондын классай спортын мастернууд Лувсанзундуйгийн Нямаа (МНР), залуушуулай дундаһаа Европын чемпион Тархан Магомадов (Ростов-на-Дону) бусадһаа яаха аргагүй булюу байгаа.

82 килограмм. Красноярска хизаарай барилдаашад С. Витковский В. Модосян хоёр түгэсхэлэй нааданда хабаадахадаа, абарга хүсэтэй Владимир Модосян эршэмтэйгээр добтолжо, нэгэдэхи һуури эзэлээ.

90 килограммай шэгнүүртэ залуушуулай дундаһаа дэлхэйн чемпион, уласхоорондын классай спортын мастер Адуучийн Баатархуутай тэнсэжэ, ана-мана тулалдаха хүн олдобогүй.

Хүндэшэг, мүн хүндэ шэгнүүрнүүдтэ залуушуулай дундаһаа дэлхэйн чемпион, уласхоорондын классай спортын мастер Гиви Курашвили (Сухуми) — Владимир Вострецовые, Илья Гармаев Хаондби Нагорновые (Нальчик) шүүжэ, чемпионууд болобо.

Эдэ шэгнүүрнүүдтэ манай республикаһаа В. Балданов, В. Цэдашиев, К. Балдаев, Н. Бураев, Г. Махутов, А. Лезнов, мүн МНР-эй командаһаа Ж. Батсайхан, Г. Батболд, Н. Жаргалсайхан, Г. Д. Баяраа, Д. Баатархуу, Р. Даваанyам, Р. Баттула, Румыниин командаһаа С. Пуйю, П. Роннка, И. Пуйю, М. Стояну, Р. Чиприан гэгшэд шангай һууринуудые эзэлһэн байха юм.

Манай урдаа хараха залуу барилдаашад соохоо В. Абушеев, С. Галсанов, В. Дамбаев, Ц. Иванов, М. Елбаскин болон бусад һанаһанда хүрэбэгүй.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр дүрбэн алтан медаль Улаан-Үдэдэ үлэбэ. Тиин манай республикын суглуулагдамал команда илажа, «Сельская жизнь» газетын редакциин тогтооһон дурасхаалта шанда — дамжуулгын кубогта хүртөө. Жэлһээ жэлдэ тэмсэл улам шангадана. Түрүүшын мүрысөөнүүдтэ манайхидай 6—7 хүн илажа гарадаг һэн.

Уласхоорондын заншалта табан мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, Хойто Кавказай, Яхадай, Красноярскын барилдаанай һургуулинуудай амжалта эли боло байна. Манай барилдаашад соохоо хүндэ шэгнүүртэй спортсмен Илья Гармаев дүрбэдэхеэ илаба. В. Ринчинов, М. Цыдыпов, Б. Цыренгармаев, В. Вострецов гэгшэд гурба-гурба дахин түрүү һуурида гараһан байна. К. Балдаев, Г. Махутов тус тустаа хоёр удаа эрхимлэнхэй.

— Уласхоорондын заншалта энэ мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдээ. Саг болзорыньшье тааруу гэжэ һананаб. Ушарынь юуб гэхэдэ, май — июнь һарануудта танай республикын ниислэл хотодо үнгэргэгдэхэ, РСФСР-эй болон СССР-эй чемпионадуудай урда тээ эмхидхэгдэжэ, олонхи барилдаашадта шанга шалгалта, һорилго бэлэдхэлэйнь эхин болобо гээшэ. Тиин эдэ ехэ мүрысөөнүүдтэ Сибирь болон Алас-Дурнын барилдаанай һургуулиин нэрэ хүндые дээшэлүүлхын тула эртээнһээ бэлдэхэ ёһотойбди, — гэжэ СССР-эй Спорткомитедэй Сибирь ба Алас-Дурна зүгтэхи гүрэнэй тренер, суута совет барилдаашан — Олимпиин наадана хоёр дахин чемпион, дэлхэйн чемпион, дэлхэйн кубогта таба дахин хүртэһэн Иван Ярыгинай багша, СССР-эй габьяата тренер Д. Г. Миндиашвили (Красноярск) мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолно.

Иигэжэ уласхоорондын заншалта табадахи мүрысөөн залуу наһанай, хани барисаанай ёһотойл һайндэр боложо дүүрэбэ.

В. ГАРМАЕВ,
уласхоорондын категориин судья.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын капитан Александр Павлов дамжуулгын кубок бариад байна; 82 килограммай шэгнүүртэ илажа гарагшад (зүүн гарһаа) Д. Батархуу (МНР), В. Модосян (СССР), М. Стояну (СРР).

В. ПЛУТТЫН фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хабарай хүдэлмэринүүдые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха» — түрүү бэшэг. «Улаан субботые» угтуулан» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Абаһан хурьгадаа тобир тарганаар түлжүүлэе!». «Амжалтын замаар» — В. Бадмаевай статья. «Бүлүүр станцинууд хүдэлнэгүй» — Ю. Коркиной корреспонденци. ТАСС-ай шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Бригадна арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ». «Бригадирай үдэр бүриин тэмдэглэлнүүд». — Л. Левченкын статья. «БАМ: ажал хүдэлмэри ба хүнүүд». «Зам табидаг түхеэрэлгэнүүдые байлгангүй хүдэлгэхэ» — статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Бүмбэрсэг дэлхэйн һонин». АПН-эй ба ТАСС-ай материалнууд. Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Мартын почто» — бэшэгүүдэй шэнжэлэл. «Патриот» — тематическа суглуулбари. «Һурган хүмүүжүүлэгшэд ба студентнүүд» — Ю. Тарнуевай статья.

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

БҮХЫ ДЭЛХЭЙН ЭРДЭМТЭДЭЙ ЭРИЛТ[...]

АМГАЛАН ТАЙБАН БАЙДАЛ ХАМГААЛХАҺАА ҮЛҮҮ ШУХАЛА ЗОРИЛГО ДЭЛХЭЙН БҮХЫ АРАДУУДТА МҮНӨӨ БАЙХАГҮЙ Совет коммунистнуудай съездын энэ тобшололые үнэн бодолтой хүнүүд, тэрэ тоодо элдэб оронуудай эрдэмтэд һайшаана. КПСС-эй XXVI съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй дурадхаһан, гадаадын политическэ программые эрдэм наукын элитэ мэдээжэ олон ажал ябуулагшад дэмжэнэ. Тиихэтэеэ хамта, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулха, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха ябуулгада туһа хүргэлгые арюун уялгамнай гэжэ тоолоно.

Амгалан зорилгото совет шэнэ дурадхалнуудые үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэнэбди, — гэжэ Вьетнамай мэдээжэ эрдэмтэ-физик, СРВ-гэй дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр, профессор **Нгуен Линь Ты** мэдүүлбэ. Ядерна зэбсэг хэрэглэбэл, дэлхэй дээрэхи бүхы амита зүйлнүүдтэ али тухай ехэ аюул ушаруулха байһыень научна тодорхой мэдээнүүдэй үндэһөөр тодоруулан харуулха уласхоорондын хүндэтэй комитет эмхидхэн байгуулаял гэһэн Л. И. Брежневэй дурадхал бидэнэр эрдэмтэдтэ, илангаяа ядерна физикын талаар хүдэлмэрилдэг хүнүүдтэ тон дүтэ, ойлгосотой байна. Энэ дурадхал мүнөө, Хитадай империалистнуудтай нүхэсэһэн США-гай империалис бүлэгүүдэй зүгһөө дэлхэй дээрэхи шахардуу байдалые улам дэбэргэжэ, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал түргэдхэжэ байһан үедэ, илангаяа шухала болонхой.

Л. И. Брежневэй амгалан зорилгото дурадхалнууд уласхоорондын харилсаанай орёо түгшүүриилтэй болоһон үедэ шэнэ найдабаринуудые түрүүлнэ, — гэжэ ФРГ-гэй олониитын мэдээжэ ажал ябуулагша профессор **Вальтер Фабиан** тусхайлан тэмдэглэбэ. Тиихэ зуураа, совет дурадхалнуудай, тусхайлаа хэлэбэл, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетно-ядерна зэбсэг Европодо тараан тодхолгые зогсоохо тухай дурадхалай удха шанарые бага болгохо һэдэлгэ гаргадаг ФРГ-гэй правительствын зарим ажал ябуулагшадые тэрэ шүүмжэлнэ. Олониитын һанал бодолые оронойправительствын анхаралдаа абахын, совет шэнэ дурадхалнуудые тодорхойгоор зүбшөөн хэлсэжэ эхилхын тула шухала бүхы юумэ ФРГ-гэй амгалан ажаһууха дуратай хүсэнүүд хэхэ ёһотой гэжэ В. Фабиан мэдүүлбэ.

Л. И. Брежневэй шэнэ дурадхалнуудые амисхаал болодог арюухан агаар мэт[...] үнэн бодолой, һайн һа[...] дура хүсэлэй илалта мэт[...] бүхы дэлхэйн арадууд, т[...] тоодо американецууд, һ[...] шаан угтаа, — гэжэ амер[...] кан элитэ түүхэшэн **Гер[...] Аптекер** хэлэнэ. Дэлхэй д[...] рэ бөөгнэрһэн ядерна аюул[...] усадхаха, хорото зэб[...] нейтронно зэбсэг бүтээл[...] ба хэрэглэлгэһээ арсаха, [...] байгаа буу зэбсэгүүдые [...] роохо тухай эдэ тодорх[...] дурадхалнууд мүнөө [...] онсо шухала удха [...] нартай болонхой. Эб [...] рамдалда дурагүйшүүлэй [...] кампани элдэб зэбсэгүүд[...] айхабтар олоор түхеэ[...] программаа зүбтүүлхэ, са[...] һан мүнгэнэй үнын таһал[...] ряагүй уналга, хүдэлмэри[...] шүүлэй олошоролго, зүһэ [...] райн илгаа гарган до[...] жолго гэхэ мэтэ түбэг[...] асуудалнуудһаа амер[...] арадые һамааруулха г[...] уг зорилготой юм гэжэ [...] рикан түүхэшэн тайлбарил[...]

Үнэхөөр гүрэн түрын о[...] сэн шиидхэбэри гаргаха, [...] тэмжэтэй харилсаанай [...] ла орохыень дурадхан, А[...] рикын захиргаанда хандах[...] совет хүтэлбэрилэгшын ү[...] мүнөөнэй ушар байдалда [...] хэ сэбэр сэдьхэлтэй бүхы [...] нүүдэй, зүб бодолтой [...] американецуудай хүсэл [...] мэлзэлые элирхэйлнэ, — [...]

(ТАСС).

АЖАЛАЙ ИЛАЛТА

ГАВАНА. Кубын Гавана провинциин плантацинуудта хүдэлмэрилдэг, Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 64 жэлэй ойн нэрэмжэтэ мачетерын коллектив ажалай шухала илалта туйлаба. Энэ бригада орон доторoo түрүүлэн, табан миллион арроб саахарай хулһа сабшаа.

Алдарта энэ коллектив мүнөөнэй сафрын — саахарай хулһа хуряаха ба шанаржуулха хаһын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ гол онол аргануудай нэгэн — «миллионернүүдэй» хүдэлөөнэй түрүүшын зэргэдэ дабшана. КПСС-эй XXVI съездые хүндэтэйгөөр угтаха социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр орон доторхи эрхим коллектив гэжэ һаяхан мэдэрэгдээ.

ШАХАРДУУ БАЙДАЛ ҺУЛАРУУЛХА ШУХА[...]

СТОКГОЛЬМ. Швециин ниислэлдэ уулзахаяа суглараһан Даниин, Исландиин, Норвегиин, Финляндиин ба Швециин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд шахардуу байдалай һуларалга сахин хамгаалха ба гүнзэгырүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хуряалгын талаар тодорхой үрэ дүнгүүдые туйлаха тон шухала гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Уулзалгын түгэсхэлдэ баталан абаһан мэдээсэл дотор дэлхэй дээрэхи оршон байдалай муудаһанда ехээр һанаата боложо байһанаа элирхэйлээд, уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлалгада эдэбхитэй [...] хүргэхөөр эдэ орону[...] правительствануудай [...] байһан тухайда онсолон [...] даба.

Советскэ Союз ба Х[...] боото Штадууд Европо[...] бидэхи ядерна зэбсэгүү[...] хорооохоор харилсаа хэхэ [...] зэ гээд найдажа байһа[...] хойтохи оронуудай га[...] хэрэгүүдэй министр[...] элирхэйлнэ.

Хойто зүгэй оронууд [...] зэбсэгүүдые хуряалгын ас[...] далаар ООН-ой Генер[...] Ассамблейн хоёрдохи тус[...] сесси зарлаха бэлэдх[...] эдэбхитэй шууд туһа[...] хүсэнэ гэжэ мэдээсэл[...] торнь заагдана.

ХАРХИС ЗЭБҮҮН САГ ҺЭРГЭЭГДЭЖЭ БАЙ[...]

НЬЮ-ЙОРК. 19 наһатай М. Доналда гэжэ негр хүбүүе Мобиль хотодо (Алабама штат) алууршa хархис этэгээдүүдэй линчын гуримаар һаяхан саазалһан зэрлиг ааша Американ олониитын дунда ехэ зэбүүрхэл, дураа гуталга үүсхээ. «Линчын сүүдэй» һэргээгдэһэн гутамшаг гуримай — зүһэ шарайн илгаа баримталан мүрдэдэг, хэһээдэг ябадалай «США-да айхабтар ехэ хэмжээтэй болоһые» гэршэлнэ, — гэжэ урда зүгтэ экономическа ба социальна таарyу байдал хангаха зорилготой эмхидхэлэй комитет гэдэг эмхиин эндэ тараа[...] мэдүүлгэ дотор тэмдэглэ[...] нэ.

Негрнүүд ба бусад на[...] нальна үсөөнхидые хар[...] лалга үдэр бүри улам һ[...] жэ байна. Иимэ жэгшүүр[...] үзэгдэлэй һэргээгдэһэн [...] дал — тушаан болоһон [...] рал бэшэ. Орон дотор «Л[...] чын сүүдэй» һэргээгд[...] ниинь, хархис мүрдэлгэ [...] далгын һүжэрһэниинь [...] американ общество [...] зүһэ шарайн илгаа бар[...] талан харшалдаг гур[...] хуулита политика болго[...] һонһоо уг унгитай.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ТУГ ДОРО

СОФИ. Болгариин Коммунис партиин XII съезд апрелиин 4-дэ эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Тэрэ 825 мянган хүнһөө бүридэһэн Болгариин коммунистнуудай ажабайдалда, социалис Болгариин бүхы ажалшадай байдалда ехэ үйлэ хэрэг болобо. Дээдэ хуралдаан парти ба арадай бата нэгэдэлтэй, марксизм-ленинизмын сургаал һургаалнуудта, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта БКП-гэй үнэн сэхэ байһые гэршэлэн харуулаа.

«Партиин хүдэлмэри, долоодохи табан жэлдэ (1976 — 1980 онууд) НРБ-гэй социально экономическа ба соёлой хүгжэлтэ, наймадахи табан жэлдэ (1981 — 1985 онууд), мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ бэелүүлхэ зорилгонууд тухай БКП-гэй XII съездын Тезисүүдые» съезд батална.

БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретариин тушаал һэргээхые БКП-гэй Уставта хараалһан хубилалтанууд, нэмэлтэнүүд оруулагдаа.

Партиин хүтэлбэрилхы органуудые — Центральна Комитет болон Центральна шалгалтын комиссиие съезд һунгаба.

ЦК болон Центральна хиналта-шалгалтын комиссиие һунгаха һунгалтын дүнгүүд съездын түгэсхэлэй заседани дээрэ соносхогдоо. ЦК-гай нэгэдэхи пленум дээрэ Т. Живков БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретаряар һунгагдаһан байна.

ПЕКИНЭЙ ХАРА МЭХЭ[...]
ХАРДАЛГА ГҮРДЭЛГ[...]

Хитадай хорото номнолшод КПСС-эй XXVI съездын үдэрнүүдтэ, тараһан хойноnь хэдэхэн хоногой үнгэртэр съездын шиидхэбэринүүд, тэрэнэй трибуна дээрэһээ гадаадын политическэ асуудалаар хэгдэһэн шэнэ дурадхалнууд тушаа өөһэдөө ажаглалта, шэнжэлэл хээгүй байһан. Гэхэ зуура, тиихэдэшье шахардуу байдалай һуларалга сахин хамгаалха ба дайн руу шэлжэлгые болюулха, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхээ болихо, дэлхэйн элдэб районуудтахи, тэрэ тоодо Алас-Дурнын оронуудтахи түгшүүриилтэ харилсаа һуларуулха гэһэн амгалан совет шэнэ үүсхэлнүүд тушаа Пекин харшаар хандадаг байһанаа үргэнөөр элирхэйлэн харуулаа һэн. Хитадай хэблэл, телевидени ба радио съезд тухай баруун ор[...] дай мэдээсэлэй эгээн [...] хис органуудай, политиче[...] ажал ябуулагшадай тон [...] ротой, хардалгата мэдэ[...] нүүдые тараадаг байгаа.

Совет коммунистну[...] съездын амгалан зор[...] той программые да[...] олониитын улам ехээр [...] жэдэг болоходонь, олон [...] рэнүүдэй правительст[...] дай, нүлөөтэй бүлэг[...] мүн лэ тоонгүй байха а[...] гүй болоходонь, Пекинэй [...] нолшод мүнөө совет [...] нэ дурадхалнуудай [...] ха шанарые бага [...] гохо, совет поли[...] үнэн сэхэ байһанда [...] түрүүлхэ гэһэн харата [...] пани ябуулжа байнхай, «[...] вет мэхэдэ бү орыт», [...] гэжэ болохогүй» гэхэ [...] тээр баруун оронуудта [...] кин али болохоор идха[...]

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 10.35 — «Города и годы» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 11.45 — Ород композиторнуудай зохёолнууд. 12.25 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Элүүр энхын бүхэдэлхэйн үдэртэ зорюулагдаһан баримтата фильмүүдэй программа. 16.50 «Түрэл байгаалимнай». 17.20 — «Роза Тураева дуулаха». 17.45 — «ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ, яажа һургадаг бэ?». 18.15 — «Замбуулинда дэгдэһэнэй һүүлээрхи үдэрнүүд ба жэлнүүд». Совет-чехословак экипаж тухай баримтата фильм. 18.40 — Концерт. 18.50 — Фехтованяар уласхоорондын мүрысөөн.

Улаан-Үдэ. 19.05 — «Байгал» программа (буряадаар).

Москва. 19.35 — «Бүхы юумэ мэдэхэ дуратайб» — киножурнал. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Коллектив түсэбтэ табан жэлэйнгээ ажалай алхам эхилбэ».

Москва. 20.45 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын ту[...] КПСС-эй XXVI съездын [...] легат, КПСС-эй Свердло[...] обкомой нэгэдэхи секре[...] Б. Н. Ельцын дамжуулгада [...] баадалсаха. 21.00 — «Го[...] и годы» — уран һай[...] фильм. (2-дохи сери). [...] — «Время». 22.35 — «[...]градай балет» — теле[...] онно хүгжэмтэ фильм. [...] — Фехтованяар уласхоо[...] мүрысөөн. Рапира. Э[...] нууд. 23.45 — «Мүнөө[...] түби дэлхэйдэ». 24.00 — [...] лоор СССР-эй чемп[...] «Шахтер» (Донецк) — «Д[...]мо» (Киев).

Редакторай орлог[...]
И. Р-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76 отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государ[...]ственного комитета Бурятской АССР п[о] делам издательств полиграфии и [книж]ной торговли.
Н-00441. Заказ № 81. Индекс [...]